ISSN 0868—8621

ВЕДАМАСЦІ

ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

№ 10(12)

1991 год

ВЫДАННЕ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

МІНСК

ВЕДАМАСЦІ

ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

5 красавіка 1991 г. **№ 10(12)** **Выдаюцца з 1990 г.**

ЗМЕСТ

111. Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

112. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС».

113. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб Комплекснай мэтавай праграме Беларускай ССР «Ахова мацярынства і дзяцінства ва ўмовах уздзеяння вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» на 1991—1995 гады.

114. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб перадачы некаторых паўнамоцтваў Вярхоўнага Савета Беларускай ССР у сферы рэгулявання зямельных адносін Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

115. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб правядзенні зямельнай рэформы ў рэспубліцы.

116. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб частковым змяненні структуры Савета Міністраў Беларускай ССР.

117. Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Беларускай ССР «Аб Савеце Міністраў Беларускай ССР».

118. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб вызваленні тав. Ціхіні В. Г. ад пасады Міністра юстыцыі Беларускай ССР.

119. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб назначэнні Міністра юстыцыі Беларускай ССР.

120. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб назначэнні Міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларускай ССР.

121. Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб назначэнні Міністра будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог Беларускай ССР.

ЗАКОН
БЕЛАРУСКАЙ САВЕЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ

111 Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС*

Аварыя, якая адбылася 26 красавіка 1986 года на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі, з'яўляецца самай буйной катастрофай сучаснасці. Яна закранула лёс мільёнаў людзей, якія пражываюць на велізарных тэрыторыях. Стварыліся новыя экалагічныя, сацыяльныя і эканамічныя ўмовы ў рэгіёнах радыеактыўнага забруджання.

Беларусь аб'яўлена зонай нацыянальнага экалагічнага бедства. Да гэтага часу немагчыма ацаніць увесь аб'ём і вынікі чарнобыльскай катастрофы. Прадухіленне неспрыяльнай сацыяльнай і экалагічнай сітуацыі ў рэспубліцы патрабуе значных намаганняў, прыцягнення вялікіх фінансавых, матэрыяльных і навуковых рэсурсаў рэспублікі і краіны.

Раздзел I
АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Гэты Закон накіраваны на абарону правоў і інтарэсаў грамадзян, якія прымалі ўдзел у ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, былі адселены і выехалі на новае месца жыхарства з тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, пражываюць на ўказанай тэрыторыі, і іншых катэгорый грамадзян, вызначаных гэтым Законам.

Артыкул 2. Грамадзяне, якія пражываюць (працуюць) на тэрыторыі Беларускай ССР, маюць права на атрыманне льгот і кампенсацый за ўрон, прычынены іх здароўю і маёмасці ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, у парадку і на ўмовах, устаноўленых гэтым Законам і іншымі заканадаўчымі актамі Беларускай ССР і Саюза ССР.

Артыкул 3. Умовы пражывання і працоўнай дзейнасці насельніцтва без абмежаванняў па радыяцыйнаму фактару на

---

* *Апублікаваны ў газетах «Звязда», «Советская Белоруссия», «Белорусская нива» 13 сакавіка 1991 года.*

забруджанай радыенуклідамі тэрыторыі вызначаны саюзнай канцэпцыяй пражывання насельніцтва ў раёнах, пацярпеўшых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, адобранай 6 снежня 1990 года Каардынацыйным саветам па навуковых праблемах, звязаных з экалагічнымі вынікамі выкарыстання новых тэхналагічных сістэм, пры Прэзідыуме Акадэміі навук СССР і рэспубліканскай канцэпцыяй, адобранай 19 снежня 1990 года Бюро Прэзідыума Акадэміі навук Беларускай ССР.

Асноўным паказчыкам ацэнкі тэрыторыі, дзе ўмовы пражывання і працоўная дзейнасць насельніцтва не патрабуюць якіх-небудзь абмежаванняў, устаноўлена эквівалентная доза апраменьвання насельніцтва, што пражывае на ёй, якая не павінна перавышаць 1 мЗв (0,1 бэр) у год. Пры перавышэнні эквівалентнай дозы апраменьвання 1 мЗв (0,1 бэр) у год над узроўнем натуральнага і тэхнагеннага радыяцыйнага фону праводзяцца ахоўныя мерапрыемствы, у тым ліку і адсяленне, чарговасць і этапы якога ўстанаўліваюцца Беларускай нацыянальнай камісіяй па радыяцыйнай ахове насельніцтва.

Артыкул 4. Тэрыторыя радыеактыўнага забруджання — гэта тая частка тэрыторыі Беларускай ССР, на якой ёсць стойкае забруджанне навакольнага асяроддзя радыеактыўнымі рэчывамі ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС і дзе патрабуецца правядзенне спецыяльных ахоўных мер (шчыльнасць забруджання глеб радыенуклідамі цэзію-137 або стронцыю-90 ці плутонію адпаведна 1,0; 0,15; 0,01 Кі/кв. км і больш).

Уся тэрыторыя па шчыльнасці забруджання падзяляецца на зоны:

1) зона эвакуацыі — тэрыторыя вакол Чарнобыльскай АЭС, з якой у 1986 годзе ў адпаведнасці з існаваўшымі нормамі радыяцыйнай бяспекі было эвакуіравана насельніцтва (30-кіламетровая зона і тэрыторыя, з якой праведзена дадатковае адсяленне ў сувязі з забруджаннем тэрыторыі стронцыем-90 звыш 3 Кі/кв. км і плутоніем — 0,1 Кі/кв. км);

2) зона першачарговага адсялення — тэрыторыя са шчыльнасцю забруджання глеб цэзіем-137 ад 40 Кі/кв. км або адпаведна стронцыем-90 ці плутоніем ад 3,0; 0,1 Кі/кв. км і больш;

3) зона далейшага адсялення — тэрыторыя са шчыльнасцю забруджання глеб цэзіем-137 ад 15 да 40 Кі/кв. км або стронцыем-90 ад 2 да 3 Кі/кв. км ці плутоніем ад 0,05 да 0,1 Кі/кв. км, дзе доза апраменьвання чалавека можа перавысіць 5 мЗв (0,5 бэр) у год;

4) зона з правам на адсяленне — тэрыторыя са шчыльнасцю забруджання глеб цэзіем-137 ад 5 да 15 Кі/кв. км або стронцыем-90 ад 0,5 да 2 Кі/кв. км ці плутоніем ад 0,01 да 0,05 Кі/кв. км, дзе доза апраменьвання насельніцтва перавышае дапушчальную мяжу 1 мЗв (0,1 бэр) у год;

5) зона пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем — тэрыторыя са шчыльнасцю забруджання глеб цэзіем-137 ад 1 да 5 Кі/кв. км, дзе доза апраменьвання насельніцтва не перавышае дапушчальнай мяжы 1 мЗв (0,1 бэр) у год.

Населеныя пункты, у якіх доза апраменьвання насельніцтва перавышае 1 мЗв (0,1 бэр) у год, у залежнасці ад велічыні дозавай нагрузкі могуць быць аднесены да зоны далейшага адсялення або да зоны з правам на адсяленне.

Артыкул 5. Аднясенне тэрыторыі да вышэйназваных зон ажыццяўляецца Саветам Міністраў Беларускай ССР на падставе даных па шчыльнасці забруджання глеб радыенуклідамі, зацверджаных Беларускім рэспубліканскім упраўленнем па гідраметэаралогіі.

Артыкул 6. Уезд у зону першачарговага адсялення і зону далейшага адсялення для пражывання без дазволу органаў аховы здароўя і мясцовых Саветаў народных дэпутатаў забараняецца.

Артыкул 7. Рээвакуацыя насельніцтва праводзіцца выключна ў добраахвотным парадку пасля зніжэння радыеактыўнага забруджання да ўзроўню, які забяспечвае ўмовы жыцця без абмежаванняў. Рашэнне аб рээвакуацыі насельніцтва прымаецца Саветам Міністраў Беларускай ССР па заключэнню Беларускай нацыянальнай камісіі па радыяцыйнай ахове насельніцтва.

Артыкул 8. Прадукты харчавання, у якіх утрыманне радыенуклідаў не перавышае норм, устаноўленых Беларускай нацыянальнай камісіяй па радыяцыйнай ахове насельніцтва, а таксама міжнародных норм, прызнаюцца прыгоднымі да рэалізацыі і спажывання (у далейшым называюцца «чыстыя прадукты харчавання»).

Артыкул 9. Прадукты харчавання і сыравіна для іх, выробленыя на тэрыторыі Беларускай ССР, павінны мець сертыфікат (маркіроўку) з указаннем месца іх вытворчасці, утрымання радыенуклідаў.

Артыкул 10. Забараняецца вытворчасць і рэалізацыя любых відаў прадукцыі, утрыманне радыенуклідаў у якой перавышае нормы, устаноўленыя Беларускай нацыянальнай камісіяй па радыяцыйнай ахове насельніцтва, і міжнародныя нормы.

Забруджаная радыенуклідамі прадукцыя, якая паступіла на прадпрыемствы або для рэалізацыі ў гандлёвую сетку, падлягае адабранню і знішчэнню ва ўстаноўленым парадку.

Артыкул 11. Грамадзяне Беларускай ССР маюць права на атрыманне поўнай, своечасовай і дакладнай інфармацыі аб узроўнях забруджання тэрыторыі радыеактыўнымі рэчывамі, аб ступені забруджанасці радыенуклідамі прадуктаў харчавання і іншых тавараў народнага спажывання, аб патрабаваннях рэжыму радыяцыйнай бяспекі.

Раздзел II
СТАТУС ГРАМАДЗЯН, ПАЦЯРПЕЎШЫХ АД КАТАСТРОФЫ НА ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ АЭС

Артыкул 12. Да грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, на якіх распаўсюджваецца дзеянне гэтага Закона, адносяцца як удзельнікі ліквідацыі вынікаў дадзенай катастрофы, так і насельніцтва, якое пацярпела ад яе.

Артыкул 13. Удзельнікамі ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС з'яўляюцца грамадзяне:

1) якія прымалі ў 1986—1987 гадах удзел у работах па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у межах зоны эвакуацыі або занятыя ў гэты перыяд на эксплуатацыі ці іншых работах на ўказанай станцыі (у тым ліку часова накіраваныя або камандзіраваныя), уключаючы ваеннаслужачых і ваеннаабавязаных, прызваных на спецыяльныя зборы і прыцягнутых да выканання работ, звязаных з ліквідацыяй вынікаў дадзенай катастрофы;

2) якія прымалі ў 1988 годзе ўдзел у работах па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у межах зоны эвакуацыі або занятыя ў гэты перыяд на эксплуатацыі ці іншых работах на ўказанай станцыі (у тым ліку часова накіраваныя або камандзіраваныя), уключаючы ваеннаслужачых і ваеннаабавязаных, прызваных на спецыяльныя зборы і прыцягнутых да выканання работ, звязаных з ліквідацыяй вынікаў дадзенай катастрофы;

3) якія прымалі ў 1986—1987 гадах удзел у работах па дэзактывацыі, будаўніцтву, па жыццезабеспячэнню насельніцтва ў зонах першачарговага адсялення і далейшага адсялення, уключаючы ваеннаслужачых і ваеннаабавязаных, прызваных на спецыяльныя зборы і прыцягнутых да выканання гэтых работ.

Да ваеннаслужачых і ваеннаабавязаных, указаных у пунктах 1—3 гэтага артыкула, адносяцца асобы афіцэрскага саставу, прапаршчыкі, мічманы, ваеннаслужачыя звыштэрміновай службы, сяржанцкі і радавы састаў, які знаходзіцца на абавязковай тэрміновай ваеннай службе ва Узброеных Сілах СССР, войсках Камітэта дзяржаўнай бяспекі, унутраных войсках, чыгуначных войсках і іншых воінскіх фарміраваннях, а таксама асобы начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі.

Артыкул 14. Да насельніцтва, пацярпеўшага ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, адносяцца грамадзяне, якія пражываюць (пражывалі) або працуюць (працавалі) на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, у тым ліку асобы, указаныя ў частцы другой артыкула 13 гэтага Закона, калі яны не аднесены да іншых катэгорый, вызначаных гэтым Законам.

Артыкул 15. Да грамадзян, на якіх распаўсюджваецца дзеянне гэтага Закона, адносяцца:

1) удзельнікі ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС і асобы, указаныя ў артыкуле 14 гэтага Закона, якія сталі інвалідамі ў выніку гэтай катастрофы;

2) удзельнікі ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, вызначаныя артыкулам 13 гэтага Закона;

3) эвакуіраваныя з зоны эвакуацыі, а таксама самастойна пакінуўшыя гэту зону пасля катастрофы;

4) якія пражываюць або працуюць у зоне першачарговага адсялення, а таксама адселеныя або тыя, хто самастойна выехаў з гэтай зоны пасля катастрофы;

5) якія пражываюць або працуюць у зоне далейшага адсялення, а таксама адселеныя або тыя, хто самастойна выехаў з гэтай зоны пасля катастрофы;

6) якія пражываюць або працуюць у зоне з правам на адсяленне;

7) якія пражываюць або працуюць у зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем;

8) дзеці, бацькі якіх (або адзін з іх) адносяцца (адносіцца) да катэгорыі асоб, указаных у пунктах 1—6 гэтага артыкула.

Артыкул 16. Дзеянне гэтага Закона распаўсюджваецца таксама на грамадзян Беларускай ССР, якія ўдзельнічалі ў ліквідацыі або пацярпелі ад аварый і іх вынікаў на іншых атамных аб'ектах грамадзянскага або ваеннага назначэння, а таксама пацярпелі ад гэтых аварый ці ў выніку выпрабаванняў, вучэнняў і іншых работ, звязаных з любымі відамі ядзерных установак, уключаючы ядзерную зброю.

Артыкул 17. Звароты па пытаннях аб аднясенні асобных грамадзян да той або іншай катэгорыі пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС вырашаюцца Дзяржаўным камітэтам Беларускай ССР па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Раздзел III

ІЛЬГОТЫ ЎДЗЕЛЬНІКАМ ЛІКВІДАЦЫІ ВЫНІКАЎ КАТАСТРОФЫ НА ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ АЭС І ПРЫРАЎНАВАНЫМ ДА ІХ АСОБАМ

Артыкул 18. Асобы, якія прымалі ў 1986—1987 гадах удзел у работах па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у межах 10-кіламетровай зоны (у тым ліку часова накіраваныя або камандзіраваныя), уключаючы ваеннаслужачых і ваеннаабавязаных, указаных у частцы другой артыкула 13 гэтага Закона, прызваных на спецыяльныя зборы і прыцягнутых да выканання работ, звязаных з ліквідацыяй вынікаў указанай

катастрофы, эвакуіраваныя з 10-кіламетровай зоны, страціўшыя па заключэнню ўрачэбна-працоўнай экспертнай камісіі поўнасцю або часткова працаздольнасць, маюць права на:

1) бясплатнае атрыманне лякарстваў па рэцэптах урачоў;

бясплатнае забеспячэнне штогод санаторна-курортным лячэннем;

бясплатны праезд на транспарце (акрамя таксі) ад месца жыхарства да месца лячэння, дыспансернага, амбулаторнага або клінічнага абследавання і назад;

2) карыстанне пры выхадзе на пенсію медыцынскімі ўстановамі, да якіх яны былі прымацаваны ў перыяд работы;

3) кампенсацыю органамі сацыяльнага забеспячэння расходаў, звязаных з абслугоўваннем дома хворага, які па медыцынскаму заключэнню мае патрэбу ў пабочным доглядзе пры адсутнасці сваякоў, што пражываюць з ім;

4) выплату дапамогі па часовай непрацаздольнасці ў размеры 100 працэнтаў заработнай платы незалежна ад бесперапыннага працоўнага стажу;

5) выплату працуючым інвалідам дапамогі па часовай непрацаздольнасці да 4 месяцаў запар або 5 месяцаў у каляндарным годзе;

6) забеспячэнне прадуктамі харчавання па медыцынскіх нормах;

7) уладкаванне без чаргі ва ўстановы сацыяльнага забеспячэння;

8) пазачарговае абслугоўванне ў лячэбна-прафілактычных установах і аптэках;

9) атрыманне бальнічнага лістка (працуючым) на час лячэння ў санаторыі, куды ён накіраваны са стацыянарнай лячэбнай установы, з улікам часу праезду туды і назад;

10) пазачарговае забеспячэнне дзяцей месцамі ў дзіцячых дашкольных установах, незалежна ад ведамаснай падпарадкаванасці, спецыялізаваных дзіцячых установах лячэбнага і санаторнага тыпу, піянерскіх і іншых аздараўленчых лагерах;

11) бясплатнае ўтрыманне дзяцей у дзіцячых дашкольных установах (для незабяспечаных месцамі выплачваецца кампенсацыя кошту харчавання), піянерскіх лагерах;

12) выкарыстанне штогадовага водпуску ў зручны для іх час, а таксама атрыманне дадатковага водпуску без захавання заработнай платы тэрмінам да двух тыдняў у год;

13) пераважнае пакіданне на рабоце пры скарачэнні штату або колькасці работнікаў і працаўладкаванне пры рэарганізацыі або ліквідацыі прадпрыемства, установы, арганізацыі. Пры адсут-

насці ўмоў для прадаўжэння працоўнай дзейнасці гэтых асоб на тым жа прадпрыемстве, ва ўстанове, арганізацыі адміністрацыя абавязана аказаць ім дапамогу ў працоўным уладкаванні на іншае прадпрыемства, ва ўстанову, арганізацыю;

14) пазачарговае забеспячэнне жылой плошчай (па асобнаму спісу) тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, на працягу года з дня ўстанаўлення інваліднасці;

15) аплату жылой плошчы (у межах норм, прадугледжаных дзеючым заканадаўствам), займаемай гэтымі грамадзянамі і членамі іх сем'яў, якія пражываюць сумесна з імі, а таксама сем'ямі, што атрымліваюць пенсіі з выпадку страты карміцеля ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, у размеры 50 працэнтаў кватэрнай платы, вылічанай па стаўках, устаноўленых для рабочых і служачых. Указаным грамадзянам, а таксама сем'ям, якія атрымліваюць пенсіі з выпадку страты карміцеля ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, прадастаўляецца скідка ў размеры 50 працэнтаў з устаноўленай платы за карыстанне ацяпленнем, водаправодам, газам і электраэнергіяй, а тым, хто пражывае ў дамах, што не маюць цэнтральнага ацяплення, прадастаўляецца 50-працэнтная скідка з кошту паліва, якое набываецца ў межах норм, устаноўленых для продажу насельніцтву;

16) перадачу бязвыплатна ў прыватную ўласнасць займаемых імі кватэр у дамах дзяржаўнага жыллёвага фонду;

17) першачарговае прадастаўленне зямельнага ўчастка і набыццё матэрыялаў для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва;

18) першачарговае ўступленне ў жыллёвыя або жыллёва-будаўнічыя кааператывы, кааператывы па будаўніцтву і эксплуатацыі калектыўных гаражоў-стаянак для транспартных сродкаў і іх тэхнічнага абслугоўвання, садаводчыя таварыствы;

першачарговае набыццё садовых домікаў або матэрыялаў для іх будаўніцтва, прамысловых тавараў павышанага попыту, у тым ліку легкавых аўтамабіляў, матацыклаў і маторных лодак;

першачарговае абслугоўванне на прадпрыемствах, ва ўстановах і арганізацыях сувязі, службы быту, грамадскага харчавання, жыллёва-камунальнай гаспадаркі, тэхнічнага абслугоўвання і рамонту транспартных сродкаў і міжгародняга транспарту;

19) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на набыццё або будаўніцтва садовых домікаў і на добраўпарадкаванне садовых участкаў. Кампенсацыя банкам страт ад прадастаўлення ўказаных у гэтым пункце пазык ажыццяўляецца за кошт сродкаў бюджэту;

20) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на будаўніцтва або набыццё індывідуальных жылых дамоў з надворнымі пабудовамі ў размеры да 20 тысяч рублёў з пагашэннем 50 працэнтаў размеру пазыкі на працягу 25 гадоў пачынаючы з трэцяга года пасля яе атрымання. Кампенсацыя банкам страт ад прадастаўлення ўказа-

ных у гэтым пункце пазык ажыццяўляецца за кошт сродкаў бюджэту;

21) першачарговае бясплатнае выдзяленне аўтамабіля тыпу ЗАЗ-968 пры наяўнасці адпаведных медыцынскіх паказанняў. Па жаданню інваліда яму можа быць без чаргі прададзены аўтамабіль іншай маркі, за вылікам кошту тыпу аўтамабіля, які яму павінен належаць;

22) бясплатны праезд на гарадскім грамадскім транспарце (акрамя таксі), чыгуначным, аўтамабільным і водным транспарце прыгарадных зносін;

бясплатны праезд адзін раз у год у любы пункт краіны і назад на чыгуначным транспарце, а ў раёнах, якія не маюць чыгуначных зносін,— на водным, паветраным або аўтамабільным міжгароднім транспарце;

23) пазачарговую ўстаноўку тэлефона;

24) вызваленне ад выплаты падаходнага падатку, падатку на халасцякоў, адзінокіх і маласямейных грамадзян. Ад падатку на маласямейных грамадзян таксама вызваляюцца жонка (муж) пацярпеўшага (пацярпеўшай) ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС;

25) паступленне па-за конкурсам у вышэйшыя, сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, прафесіянальна-тэхнічныя вучылішчы і на курсы для прафесіянальнага навучання з прадастаўленнем ва ўсіх выпадках інтэрната на час вучобы. Асобы, якія закончылі навучальныя ўстановы на выдатна (з выдатнымі адзнакамі), прымаюцца ў далейшым у вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы без экзаменаў па выніках гутаркі.

Ільготы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, распаўсюджваюцца на асоб, указаных у артыкулах 15, 16 і 21 гэтага Закона, у адносінах да якіх пацверджана прычынная сувязь страты працаздольнасці з катастрофай на Чарнобыльскай АЭС (на іншых аб'ектах, звязаных з крыніцамі іанізіруючага выпраменьвання).

Ільготы, прадугледжаныя пунктамі 10, 14—20, 23 і 24 часткі першай гэтага артыкула, распаўсюджваюцца на членаў сям'і загінуўшага або памёршага, якія пражывалі разам з ім. У выпадку смерці асобы, указанай у частцы першай гэтага артыкула, членам яе сям'і або асобам, якія ўзялі на сябе расходы па правядзенню пахавання, выплачваецца дапамога на пахаванне ў размеры сямікратнай мінімальнай заработнай платы, устаноўленай у рэспубліцы.

Артыкул 19. Асобы, указаныя ў пункце 1 часткі першай артыкула 13 гэтага Закона, якія прымалі ў 1986—1987 гадах удзел у работах па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, маюць права на:

1) 50-працэнтную скідку з кошту набываемых па рэцэптах урачоў лякарстваў;

2) першачарговае штогадовае забеспячэнне па месцы работы бясплатнымі пуцёўкамі для аздараўлення ў санаторыях і дамах адпачынку;

3) пазачарговае забеспячэнне дзяцей месцамі ў дзіцячых дашкольных установах незалежна ад ведамаснай падпарадкаванасці;

4) першачарговае забеспячэнне жылой плошчай тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў;

5) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва. Кампенсацыя банкам страт ад прадастаўлення ўказаных у гэтым пункце пазык ажыццяўляецца за кошт сродкаў бюджэту;

6) вызваленне ад выплаты падатку на халасцякоў, адзінокіх і маласямейных грамадзян. Ад падатку на маласямейных грамадзян таксама вызваляецца жонка (муж) пацерпеўшага (пацярпеўшай) ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС;

7) 50-працэнтную скідку з падаходнага падатку;

8) бясплатны праезд на гарадскім грамадскім транспарце (акрамя таксі), чыгуначным, аўтамабільным і водным транспарце прыгарадных зносін;

9) прадастаўленне 50-працэнтнай скідкі з кошту праезду адзін раз у год у любы пункт краіны і назад на чыгуначным транспарце, а ў раёнах, якія не маюць чыгуначных зносін,— на водным, паветраным або аўтамабільным міжгароднім транспарце;

10) першачарговую ўстаноўку тэлефона;

11) пераважнае (пры іншых роўных умовах) паступленне ў вышэйшыя, сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, прафесіянальна-тэхнічныя вучылішчы, на курсы для прафесіянальнага навучання з прадастаўленнем ва ўсіх выпадках інтэрната на час навучання. Прыём на падрыхтоўчыя аддзяленні пры адпаведных вышэйшых навучальных установах праводзіцца незалежна ад наяўнасці месцаў з абавязковым прадастаўленнем інтэрната;

12) выплату пры пераводзе ў адпаведнасці з медыцынскім заключэннем на ніжэйаплачваемую работу розніцы паміж ранейшым заработкам і заработкам на новай рабоце. Гэта розніца выплачваецца да аднаўлення працаздольнасці або ўстанаўлення інваліднасці.

Распаўсюдзіць на грамадзян, указаных у дадзеным артыкуле, ільготы, прадугледжаныя пунктамі 2, 4, 6, 8, 9, 12, 13, 17—19 часткі першай артыкула 18 гэтага Закона.

Артыкул 20. Асобы, указаныя ў пунктах 2 і 3 часткі першай артыкула 13 гэтага Закона, маюць права на:

1) першачарговае забеспячэнне пуцёўкамі для санаторна-курортнага лячэння і адпачынку;

2) выкарыстанне чарговага штогадовага водпуску ў зручны для іх час;

3) першачарговае ўступленне ў жыллёвыя або жыллёва-будаўнічыя кааператывы (у горадзе Мінску і абласных цэнтрах — пры наяўнасці прапіскі), у гаражна-будаўнічыя кааператывы і садаводчыя таварыствы.

Распаўсюдзіць на грамадзян, указаных у дадзеным артыкуле, ільготы, прадугледжаныя пунктамі 2, 4, 6, 8, 13 і 17 часткі першай артыкула 18 і пунктамі 3, 5, 11 і 12 часткі першай артыкула 19 гэтага Закона.

Артыкул 21. Асобы, якія працуюць у зоне эвакуацыі (у тым ліку часова накіраваныя або камандзіраваныя), маюць права на:

1) скарочаны рабочы дзень;

2) штогадовы аплачваемы водпуск у парадку, устаноўленым пунктам 12 часткі першай артыкула 23, за фактычна адпрацаваныя каляндарныя дні;

3) сутачныя ў павышаных размерах для часова накіраваных або камандзіраваных;

4) захаванне на працягу аднаго года сярэдняй заработнай платы пры пераводзе па медыцынскіх паказаннях з зоны эвакуацыі і на ніжэйаплачваемую работу або накіраванні на навучанне іншым прафесіям.

Канкрэтныя ўмовы рэжыму працы і адпачынку, аплаты працы і размеры матэрыяльных і сацыяльных ільгот у зоне эвакуацыі ўстанаўліваюцца ўрадамі Беларускай ССР і Саюза ССР.

Асобы, якія працавалі ў 1989 і наступных гадах у зоне эвакуацыі, маюць права на льготы, устаноўленыя пунктамі 2, 13 і 17 часткі першай артыкула 18, пунктам 5 часткі першай артыкула 19 гэтага Закона.

Ільготы, устаноўленыя дадзеным артыкулам, распаўсюджваюцца на асоб, указаных у частцы другой артыкула 13 гэтага Закона.

Раздзел IV
ІЛЬГОТЫ НАСЕЛЬНІЦТВУ, ЯКОЕ ПАЦЯРПЕЛА АД КАТАСТРОФЫ НА ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ АЭС

Артыкул 22. Грамадзяне, эвакуіраваныя і адселеныя з зон эвакуацыі, першачарговага адсялення і далейшага адсялення, а таксама тыя, хто самастойна пакінуў гэтыя зоны пасля аварыі, маюць права на:

1) скасаванне працоўнага дагавора без захавання прадугле-

джаных дзеючым заканадаўствам тэрмінаў папярэджання адміністрацыі прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый;

2) першачарговае працаўладкаванне выканаўчымі камітэтамі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў, прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі на новым месцы жыхарства з улікам прафесіі і кваліфікацыі асобы, якая перасяляецца. Пры адсутнасці магчымасці такога працаўладкавання ім забяспечваецца прадастаўленне іншай работы з улікам іх жадання і грамадскіх патрэбнасцей або магчымасць навучання новым прафесіям (спецыяльнасцям) з захаваннем ва ўстаноўленым парадку заработнай платы на перыяд навучання і права на атрыманне ўзнагароджання за выслугу гадоў;

3) захаванне на перыяд працаўладкавання, але не больш чым на 4 месяцы, сярэдняй заработнай платы і бесперапыннага працоўнага стажу;

4) грашовую кампенсацыю за страчаную ў сувязі з перасяленнем маёмасць або атрыманне ва ўласнасць іншай раўнацэннай маёмасці.

Кампенсацыя ўключае ў сябе:

а) кошт будынкаў (жылыя дамы, садовыя домікі, дачы, гаражы, гаспадарчыя пабудовы), які выплачваецца ў поўным размеры па ацэнцы, вызначаемай страхавымі дакументамі, а пры нязгодзе ўладальніка — па ацэнцы бюро тэхнічнай інвентарызацыі выканаўчых камітэтаў мясцовых Саветаў народных дэпутатаў;

б) кошт дамашняй маёмасці, якая па ступені радыеактыўнага забруджання не можа быць перавезена на новае месца жыхарства, зыходзячы з яе фактычнага кошту, вызначаемага камісіямі адпаведных мясцовых Саветаў народных дэпутатаў з улікам зносу;

в) кошт застрахаванай сельскагаспадарчай жывёлы, што падлягае вымушанаму забою, які кампенсуецца ў поўным размеры па ацэнцы, вызначаемай страхавымі дакументамі;

г) кошт пладова-ягадных насаджэнняў, пасеваў і незастрахаванай сельскагаспадарчай жывёлы па расцэнках, зацверджаных Саветам Міністраў Беларускай ССР;

д) затраты па асваенню тэрыторыі садаводчага таварыства і зямельнага ўчастка, якія вызначаюцца ў парадку і на ўмовах, устаноўленых Саветам Міністраў Беларускай ССР;

е) паенакапленне ў жыллёва-будаўнічых (жыллёвых) кааператывах;

5) кампенсацыя расходаў, звязаных з пераездам, якія ўключаюць у сябе:

а) выплату аднаразовай дапамогі ў размеры месячнага служ-

бовага акладу (тарыфнай стаўкі) па былым месцы работы і на кожнага члена сям'і, які пераязджае,— у размеры 1/4 дапамогі самога работніка, непрацуючым пенсіянерам — у размеры месячнай пенсіі;

б) аплату кошту праезду, расходаў па правозу маёмасці чыгуначным, водным і аўтамабільным транспартам (акрамя выпадкаў, калі адпаведныя транспартныя сродкі прадастаўляюцца бясплатна).

Аплата расходаў, звязаных з пераездам, праводзіцца раённымі, гарадскімі Саветамі народных дэпутатаў па былым месцы жыхарства;

6) забеспячэнне жылымі памяшканнямі ў спецыяльна ўзводзімых для гэтых мэт дамах;

7) першачарговае забеспячэнне жылой плошчай у дамах дзяржаўнага і грамадскага жыллёвага фонду;

8) пазачарговае набыццё ў прыватную ўласнасць жылых дамоў, незаселеных кватэр у дамах дзяржаўнага і грамадскага жыллёвага фонду, якія падлягаюць рэканструкцыі і капітальнаму рамонту, незалежна ад наяўнасці прапіскі ў выбраным для пражывання населеным пункце;

9) пазачарговае ўступленне ў жыллёвыя або жыллёва-будаўнічыя кааператывы па новым месцы жыхарства незалежна ад наяўнасці прапіскі ў выбраным для пражывання населеным пункце (акрамя горада Мінска і абласных цэнтраў);

10) пазачарговае прадастаўленне жылых памяшканняў грамадзянам з ліку непрацаздольных, якія перасяліліся (перасяляюцца) у адпаведнасці з гэтым Законам (па эвакуацыйных пасведчаннях) на жылую плошчу блізкіх сваякоў (бацькі, дзеці, унукі, родныя браты, сёстры) у якасці члена сям'і для сумеснага пражывання, калі ў выніку перасялення ўзнікае неабходнасць у паляпшэнні жыллёвых умоў у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам;

11) часовае размяшчэнне ў жылых памяшканнях да прадастаўлення ва ўстаноўленым парадку жылой плошчы або да завяршэння будаўніцтва індывідуальнага жылога дома;

12) пазачарговае прадастаўленне зямельных участкаў для будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў (акрамя горада Мінска і абласных цэнтраў) і набыццё будаўнічых матэрыялаў, заключэнне з падраднымі арганізацыямі дагавораў на будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў з надворнымі пабудовамі;

13) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на будаўніцтва або набыццё індывідуальных і кааператыўных жылых дамоў з надворнымі пабудовамі з пагашэннем яе на працягу 25 гадоў пачынаючы з трэцяга года пасля атрымання пазыкі;

14) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на гаспадарчае абзаве-

дзенне ў размеры да пяці тысяч рублёў на сям'ю з тэрмінам пагашэння да 15 гадоў з моманту выдачы пазыкі;

15) выкарыстанне штогадовага водпуску ў зручны для іх час, а таксама атрыманне дадатковага водпуску без захавання заработнай платы тэрмінам да двух тыдняў у год;

16) выплату пры пераводзе ў адпаведнасці з медыцынскім заключэннем на ніжэйаплачваемую работу розніцы паміж былым заработкам і заработкам на новай рабоце. Гэта розніца выплачваецца прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі да аднаўлення працаздольнасці або ўстанаўлення інваліднасці;

17) выплату дапамогі па часовай непрацаздольнасці ў размеры 100 працэнтаў заработнай платы незалежна ад бесперапыннага працоўнага стажу;

18) першачарговае абслугоўванне ў лячэбна-прафілактычных установах і аптэках;

19) першачарговае забеспячэнне пуцёўкамі для санаторна-курортнага лячэння і адпачынку;

20) часткова аплачваемы водпуск па догляду дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў;

21) пазачарговае забеспячэнне месцамі ў дзіцячых дашкольных установах незалежна ад ведамаснай падпарадкаванасці, спецыялізаваных дзіцячых установах лячэбнага і санаторнага тыпу, піянерскіх і іншых аздараўленчых лагерах;

22) пераважнае забеспячэнне месцамі ў пансіянатах ветэранаў або дамах-інтэрнатах для састарэлых і інвалідаў;

23) пазачарговае набыццё прадметаў дамашняй маёмасці, аналагічных тым, за якія выплачана кампенсацыя згодна з падпунктам «б» пункта 4 гэтага артыкула. Набыццё дамашняй маёмасці забяспечваецца са спецыяльнага фонду Савета Міністраў Беларускай ССР, створанага для гэтых мэт;

24) прыняцце на ўлік па новым месцы жыхарства на набыццё тавараў павышанага попыту з часу знаходжання на ўліку па былым месцы жыхарства.

Распаўсюдзіць на асоб, указаных у гэтым артыкуле, ільготы, прадугледжаныя пунктам 24 часткі першай артыкула 18 гэтага Закона.

Артыкул 23. Грамадзяне, якія пражываюць (працуюць) у зонах першачарговага адсялення і далейшага адсялення, маюць правы на:

1) бясплатнае атрыманне лякарстваў па рэцэптах урачоў;

2) часткова аплачваемы водпуск па догляду дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў. Пры гэтым аплата водпуску праводзіцца ў двайным размеры дапамогі, прадугледжанай дзеючым заканадаўствам;

3) аплату бальнічных лісткоў аднаму з бацькоў хворага дзіцяці ці падлетка або іншай асобе, якая фактычна ажыццяўляе догляд дзіцяці, у размеры 100 працэнтаў заработнай платы за ўвесь перыяд хваробы, уключаючы санаторна-курортнае лячэнне, калі ўказаная вышэй асоба знаходзіцца ў санаторна-курортнай установе разам з дзіцем або падлеткам;

4) бясплатны праезд з хворым дзіцем на ўсіх відах транспарту (акрамя таксі) да месца лячэння і назад з правам пазачарговага набыцця білетаў;

5) штомесячную выплату непрацуючым жанчынам, што маюць дзяцей-інвалідаў ва ўзросце да 16 гадоў, якім патрэбны па заключэнню ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі пабочны догляд, дапамогі ў размеры мінімальнай заработнай платы з улікам павышэння, прадугледжанага артыкулам 33 гэтага Закона;

6) дародавы водпуск жанчынам працягласцю 90 каляндарных дзён з правядзеннем аздараўленчых мерапрыемстваў за межамі тэрыторыі радыеактыўнага забруджання і 56 (у выпадках ускладненых родаў або нараджэння двух ці больш дзяцей — 70) каляндарных дзён пасля родаў. Пры гэтым агульная працягласць водпуску не можа быць менш за 146 (160) каляндарных дзён;

7) бясплатнае ўтрыманне дзяцей у дзіцячых дашкольных установах (для незабяспечаных месцамі выплачваецца кампенсацыя кошту харчавання), піянерскіх лагерах;

8) бясплатнае харчаванне школьнікаў, навучэнцаў прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў і тэхнікумаў;

9) штогадовае бясплатнае забеспячэнне пуцёўкамі тэрмінам да двух месяцаў на аздараўленне дзяцей і падлеткаў, а таксама асоб, што суправаджаюць дзяцей дашкольнага ўзросту, дзяцей-інвалідаў і падлеткаў-інвалідаў, якім патрэбны па заключэнню ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі пабочны догляд;

10) павелічэнне на 100 працэнтаў устаноўленай дзеючым заканадаўствам дапамогі на дзяцей малазабяспечаным сем'ям;

11) забеспячэнне прадуктамі харчавання па медыцынскіх нормах;

12) штогадовы аплачваемы водпуск (працуючым) працягласцю 42 каляндарныя дні, без уліку дадатковага водпуску, які прадастаўляецца за работу ў шкодных умовах працы. Для работнікаў, у якіх у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам працягласць штогадовага водпуску больш за ўстаноўлены гэтым Законам, такі парадак не прымяняецца;

13) аднаразовую матэрыяльную дапамогу на аздараўленне ў размеры дзяржаўнай месячнай тарыфнай стаўкі (службовага акладу) пры прадастаўленні штогадовага водпуску;

14) вызваленне ад выплаты сельскагаспадарчага падатку;

15) вызваленне ад выплаты падатку на халасцякоў, адзінокіх і маласямейных грамадзян. Ад падатку на маласямейных грамадзян таксама вызваляецца жонка (муж) пацярпеўшага (пацярпеўшай);

16) атрыманне тымі, хто выязджае, пазыкі ў памеры 10 тысяч рублёў на кожнага члена сям'і для самастойнага (пры жаданні) набыцця або будаўніцтва індывідуальнага жылога дома (кватэры). Пазыка выдаецца за кошт сродкаў, прызначаных для капітальнага будаўніцтва, па месцы набыцця або будаўніцтва жылля. Пагашэнне пазыкі праводзіцца банкам штоквартальна па меры асваення сродкаў на будаўніцтве або ажыццяўлення куплі-продажу, але не вышэй фактычных затрат.

Распаўсюдзіць на асоб, указаных у гэтым артыкуле, ільготы, прадугледжаныя пунктамі 2, 4 часткі першай артыкула 18, пунктамі 2 і 11 часткі першай артыкула 19 і пунктам 16 часткі першай артыкула 22 гэтага Закона.

На асоб, вызначаных пунктамі 1—6 артыкула 15, дзеці якіх нарадзіліся пасля выезду бацькоў (або аднаго з іх) з зон, указаных у пунктах 1—4 часткі другой артыкула 4, распаўсюджваюцца льготы, прадугледжаныя пунктамі 1—5 і 11 часткі першай дадзенага артыкула.

Асобы, якія пражываюць у гэтых зонах, пры перасяленні карыстаюцца льготамі, устаноўленымі ў артыкуле 22 гэтага Закона.

Артыкул 24. Грамадзяне, якія пражываюць (працуюць) у зоне з правам на адсяленне, маюць права на:

1) часткова аплачваемы водпуск па догляду дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў. Пры гэтым аплата водпуску праводзіцца ў паўтарачным памеры дапамогі, прадугледжанай дзеючым заканадаўствам;

2) аплачваемы штогадовы водпуск (працуючым) працягласцю 35 каляндарных дзён без уліку дадатковага водпуску, які прадастаўляецца за работу ў шкодных умовах працы. Для работнікаў, у якіх у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам працягласць штогадовага водпуску больш за ўстаноўлены гэтым Законам, такі парадак не прымяняецца;

3) аднаразовую матэрыяльную дапамогу на аздараўленне ў памеры 50 працэнтаў дзяржаўнай месячнай тарыфнай стаўкі (службовага акладу) пры прадастаўленні штогадовага водпуску.

На жыхароў указанай зоны распаўсюджваюцца льготы, прадугледжаныя пунктам 2 часткі першай артыкула 18, пунктам 11 часткі першай артыкула 19, падпунктамі «а», «г» і «е» пункта 4 і пунктамі 12 і 16 часткі першай артыкула 22 і пунктамі 1, 3—11 часткі першай артыкула 23 гэтага Закона.

Грамадзяне, што пражываюць у зоне з правам на адсяленне і

маюць у саставе сям'і дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў, цяжарных жанчын і асоб, якім па медыцынскіх заключэннях не рэкамендавана пражыванне ў дадзенай зоне, маюць права на самастойнае перасяленне з прадастаўленнем ільгот, прадугледжаных пунктамі 4, 5, 8 і 13 часткі першай артыкула 22, пунктам 16 часткі першай артыкула 23 гэтага Закона.

Артыкул 25. Грамадзяне, якія пражываюць (працуюць) у зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем, маюць права на:

1) 50-працэнтную скідку з кошту набываемых па рэцэптах урачоў лякарстваў для дзяцей;

2) штогадовае бясплатнае забеспячэнне пуцёўкамі тэрмінам да 1 месяца на аздараўленне дзяцей і падлеткаў, а таксама асоб, што суправаджаюць дзяцей дашкольнага ўзросту, дзяцей-інвалідаў і падлеткаў-інвалідаў, якім патрэбны па заключэнню ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі пабочны догляд;

3) дародавы водпуск працягласцю 84 каляндарныя дні і 56 (у выпадках ускладненых родаў або нараджэння двух і больш дзяцей — 70) каляндарных дзён пасля родаў. Пры гэтым агульная працягласць водпуску не можа быць меншай за 140 (154) каляндарных дзён;

4) атрыманне беспрацэнтнай пазыкі на будаўніцтва або набыццё жылля на новым месцы жыхарства асобамі, якія маюць у саставе сям'і дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў, цяжарных жанчын і асоб, якім па медыцынскіх заключэннях не рэкамендавана пражыванне ў дадзенай зоне, пры добраахвотным перасяленні з населеных пунктаў, дзе доза апраменьвання насельніцтва перавышае дапушчальную мяжу 1 мЗв (0,1 бэр) у год;

5) аплачваемы штогадовы водпуск (працуючым) працягласцю 30 каляндарных дзён без уліку дадатковага водпуску, які прадастаўляецца за работу ў шкодных умовах працы. Для работнікаў, у якіх у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам працягласць штогадовага водпуску больш за ўстаноўлены гэтым Законам, такі парадак не прымяняецца;

6) атрыманне грашовай кампенсацыі за страчаную ў сувязі з перасяленнем маёмасць, у адпаведнасці з падпунктамі «а», «в» — «е» пункта 4 часткі першай артыкула 22, пры выездзе з зоны, дзе доза апраменьвання насельніцтва перавышае дапушчальную мяжу 1 мЗв (0,1 бэр) у год.

Распаўсюдзіць на асоб, указаных у гэтым артыкуле, ільготы, прадугледжаныя пунктам 11 часткі першай артыкула 19, пунктамі 12 і 16 часткі першай артыкула 22 і пунктамі 3—5, 8 і 11 часткі першай артыкула 23 гэтага Закона.

Артыкул 26. Грамадзяне, у якіх ёсць дачы, садовыя домікі, іншыя будынкі і насаджэнні на тэрыторыі, дзе немагчыма атры-

манне чыстай прадукцыі, карыстаюцца правам на кампенсацыю іх кошту ў адпаведнасці з гэтым Законам.

Артыкул 27. Грамадзяне, якія атрымалі ў спадчыну або на іншых падставах, прадугледжаных дзеючым заканадаўствам, маёмасць, што знаходзіцца ў зонах эвакуацыі, першачарговага адсялення, далейшага адсялення і ў зоне з правам на адсяленне, маюць права на грашовую кампенсацыю ў парадку, устаноўленым падпунктам «а» пункта 4 часткі першай артыкула 22 гэтага Закона.

Артыкул 28. Маёмасць, за якую ў адпаведнасці з гэтым Законам выплачана кампенсацыя, пераходзіць ва ўласнасць Беларускай ССР. Распараджэнне і кіраванне дадзенай маёмасцю ажыццяўляюць мясцовыя Саветы народных дэпутатаў ва ўстаноўленым законам парадку.

Артыкул 29. Рабочыя і служачыя, а таксама ваеннаслужачыя, асобы радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, якія накіраваны або выехалі на работу ў зону першачарговага адсялення, далейшага адсялення, з правам на адсяленне і ў зону пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем, маюць права на захаванне жылой плошчы і чаргі на паляпшэнне жыллёвых умоў на прадпрыемствах, у арганізацыях і выканкомах мясцовых Саветаў народных дэпутатаў па былым месцы жыхарства.

Артыкул 30. Грамадзянам, якія пражываюць на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, устанаўліваецца штомесячная грашовая дапамога на кожнага члена сям'і ў наступных размерах:

1) у зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем — 15 рублёў;

2) у зоне з правам на адсяленне — 20 рублёў;

3) у зоне далейшага адсялення і зоне першачарговага адсялення — 30 рублёў.

У такім жа парадку ўстанаўліваецца штомесячная грашовая дапамога ваеннаслужачым, асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, а таксама членам іх сем'яў, якія пражываюць на гэтай тэрыторыі.

Артыкул 31. Грамадзянам, якія пражываюць і працуюць у зоне з правам на адсяленне і зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем, на тэрыторыі сельскіх, пасялковых Саветаў народных дэпутатаў або калгасаў і саўгасаў, частка зямель якіх выведзена з землекарыстання, таму што ўвайшла ў зону эвакуацыі (30-кіламетровую зону), прадастаўляюцца льготы, прадугледжаныя пунктам 6 часткі першай артыкула 22, пунктам 2 часткі першай артыкула 30, пунктам 3 часткі першай артыкула 33 гэтага Закона.

Артыкул 32. Дзеянне льгот, прадугледжаных гэтым Законам для грамадзян, якія пражываюць у зонах першачарговага або далейшага адсялення, спыняецца па рашэнню мясцовых Саветаў народных дэпутатаў:

пры прадастаўленні перасяленцам ва ўстаноўленым дзеючым заканадаўствам парадку жылога памяшкання ў дамах дзяржаўнага або грамадскага жыллёвага фонду, фонду жыллёва-будаўнічых кааператываў;

у выпадку адмовы ад афіцыяльнай прапановы па перасяленню ў іншую мясцовасць;

з моманту набыцця або прыёмкі ў эксплуатацыю індывідуальнага жылога дома на тэрыторыі, не забруджанай радыеактыўнымі рэчывамі.

Парадак спынення права на льготы і кампенсацыі вызначаецца Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Раздзел V
АПЛАТА ПРАЦЫ ГРАМАДЗЯН, ЯКІЯ ПРАЦУЮЦЬ НА ТЭРЫТОРЫІ РАДЫЕАКТЫЎНАГА ЗАБРУДЖАННЯ

Артыкул 33. Аплата працы работнікаў, занятых у зонах тэрыторыі радыеактыўнага забруджання і на работах з павышанай радыеактыўнасцю, праводзіцца па дзяржаўных тарыфных стаўках (здзельных расцэнках) і службовых акладах, павышаных з улікам узроўню радыеактыўнага забруджання, складанасці работ, якія выконваюцца, і ўмоў працы ў наступных размерах:

1) ад 1 да 5 Кі/кв. км на 15—20 працэнтаў;

2) ад 5 да 10 Кі/кв. км на 20—30 працэнтаў;

3) ад 10 да 15 Кі/кв. км на 30—50 працэнтаў;

4) ад 15 да 30 Кі/кв. км на 50—75 працэнтаў;

5) 30 Кі/кв. км і вышэй на 75—100 працэнтаў.

Пералік відаў работ і канкрэтныя размеры працэнтных надбавак у залежнасці ад складанасці работ, якія выконваюцца, і ўмоў працы ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Беларускай ССР.

У такім жа парадку ўводзяцца працэнтныя надбаўкі да акладаў па пасадзе, воінскаму (спецыяльнаму) званню ваеннаслужачым, асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, а таксама да стыпендый студэнтаў.

Артыкул 34. Аплата працы грамадзян, якія працуюць на тэрыторыі калгаса, саўгаса або іншага прадпрыемства, арганізацыі, у якіх больш за палавіну сельскагаспадарчых угоддзяў адносіцца

да зоны з павышаным узроўнем забруджання, праводзіцца ў размеры, прадугледжаным для дадзенай зоны.

Артыкул 35. Работнікам, якія звязаны з вытворчасцю сельскагаспадарчай прадукцыі, пры забароне яе вытворчасці ў зонах першачарговага адсялення і далейшага адсялення выплачваецца ў выглядзе кампенсацыі за вымушаны прастой 70 працэнтаў сярэдняй заработнай платы па папярэдняй рабоце да моманту адсялення.

Артыкул 36. Аплата працы медыцынскіх і фармацэўтычных работнікаў, уключаючы медыцынскіх работнікаў Узброеных Сіл, органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, занятых (пастаянна ці часова) аказаннем медыцынскай дапамогі насельніцтву, якое пражывае на забруджанай радыенуклідамі тэрыторыі, праводзіцца на кантрактнай аснове.

Артыкул 37. Аплата працы работнікаў, занятых спецыяльнай перапрацоўкай, утылізацыяй і даследаваннем сыравіны і матэрыялаў з павышанай радыеактыўнасцю, праводзіцца па павышаных на 25 працэнтаў дзяржаўных тарыфных стаўках (здзельных расцэнках) і службовых акладах. Пры размяшчэнні прадпрыемстваў за межамі зон радыеактыўнага забруджання ўказаная павышаная аплата праводзіцца пры пастаяннай магутнасці дозы знешняга выпраменьвання на рабочым месцы больш як 50 мікрарэнтген у гадзіну. Пры рамонце і абслугоўванні тэхнічных сродкаў, абсталявання, іх спецыяльнай апрацоўцы, правядзенні дазіметрычнага і радыеметрычнага кантролю аплата працы праводзіцца па павышаных на 25 працэнтаў дзяржаўных тарыфных стаўках (здзельных расцэнках), службовых акладах пры паверхневым забруджанні, якое перавышае ўстаноўленыя нормы.

Артыкул 38. Асобы, якія працуюць за межамі тэрыторый радыеактыўнага забруджання, занятыя на кантролі, рамонце, абслугоўванні і спецыяльнай апрацоўцы тэхнічных сродкаў і абсталявання, што маюць радыеактыўнае забруджанне вышэйшае за ўстаноўленыя нормы, карыстаюцца правам на дадатковы аплачваемы штогадовы водпуск працягласцю 7 каляндарных дзён без уліку дадатковага водпуску, які прадастаўляецца за работу ў шкодных умовах працы.

Артыкул 39. Работнікам, камандзіраваным на будаўніцтва аб'ектаў, звязаных з ліквідацыяй вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, выплачваецца 75 працэнтаў сярэдняй заработнай платы па асноўным месцы работы ўзамен сутачных з пакрыццём затрат за кошт сродкаў, якія выдзяляюцца рэспублікай на ўказаныя мэты.

Артыкул 40. Работнікам, у тым ліку ваеннаслужачым, асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, часова пераведзеным або камандзіра-

ваным для выканання работ у населеных пунктах, у якіх прадугледжаны льготы па аплаце працы, захоўваецца сярэдняя заработная плата па асноўнай і сумяшчаемай рабоце (пасадзе), выплачваюцца сутачныя ў размеры, прадугледжаным дзеючым заканадаўствам. Аплата працы ва ўказаных населеных пунктах за выкананую работу праводзіцца па павышаных дзяржаўных тарыфных стаўках (здзельных расцэнках) або службовых акладах у парадку, устаноўленым артыкулам 33.

Працэнтныя надбаўкі да дзяржаўных тарыфных ставак (здзельных расцэнак), службовых акладаў, акладаў па воінскаму і спецыяльнаму званню за работу, звязаную з тушэннем пажараў у зонах эвакуацыі, абавязковага адсялення і далейшага адсялення, павялічваюцца ў два разы.

Артыкул 41. Ваеннаабавязаным, прызваным на зборы і накіраваным для выканання работ па ліквідацыі вынікаў катастрофы ў населеныя пункты з павышанай радыеактыўнасцю, у якіх прадугледжаны льготы па аплаце працы, выплачваецца дзяржаўная тарыфная стаўка (службовы аклад) у павышаным размеры за ўсе каляндарныя дні (уключаючы выхадныя і святочныя) у адпаведнасці з артыкулам 33 гэтага Закона звыш захоўваемай сярэдняй заработнай платы па асноўным месцы работы на падставе даведкі, выдадзенай воінскай часцю.

Артыкул 42. Грамадзяне, якія накіроўваюцца (камандзіруюцца) для часовай работы і ў службовыя камандзіроўкі ў зоны першачарговага адсялення, далейшага адсялення і ў зону з правам на адсяленне, у тым ліку ваеннаслужачыя, асобы радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, маюць права на аплачваемы штогадовы водпуск у парадку, устаноўленым гэтым Законам для адпаведных зон, грашовую дапамогу за пражыванне на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання ў адпаведнасці з артыкулам 30 і павышаную аплату працы ў адпаведнасці з артыкулам 33 гэтага Закона за фактычна адпрацаваны час (час пражывання). Тэрмін бесперапыннай камандзіроўкі ў гэтыя зоны дазваляецца да аднаго года.

Асобы, якія ўтрымліваюцца ў лячэбна-працоўных установах Міністэрства ўнутраных спраў, маюць права на грашовую дапамогу за пражыванне на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання ў адпаведнасці з артыкулам 30 і павышаную аплату працы ў адпаведнасці з артыкулам 33 гэтага Закона за фактычна адпрацаваны час (час пражывання).

Артыкул 43. Работнікам, у тым ліку ваеннаслужачым і асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, якія пастаянна працуюць на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, выплачваецца дадатковае ўзнагароджанне за выслугу гадоў, што вызначаецца доляй ад

дзяржаўнай месячнай тарыфнай стаўкі (службовага акладу), грашовага забеспячэння, у наступных размерах:

Пры стажы работы на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання	У зонах са шчыльнасцю радыеактыўнага забруджання (Кі/кв. км):		
	ад 1 да 5	ад 5 да 15	ад 15 і вышэй
ад 1 да 3 гадоў	0,3	0,6	0,8
ад 3 да 5 гадоў	0,5	0,8	1,0
ад 5 да 10 гадоў	0,7	1,0	1,2
ад 10 да 15 гадоў	0,9	1,2	1,5
звыш 15 гадоў	1,2	1,5	2,0

Артыкул 44. Узнагароджанне за выслугу гадоў спецыялістам лясной гаспадаркі выплачваецца незалежна ад аб'ёму нарыхтоўкі і вывазу драўніны.

Раздзел VI
ПЕНСІЁННАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ГРАМАДЗЯН, ПАЦЯРПЕЎШЫХ АД КАТАСТРОФЫ НА ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ АЭС

Артыкул 45. Грамадзянам, пацярпеўшым ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, пенсіі па ўзросту назначаюцца са змяншэннем узросту, устаноўленага артыкулам 13 Закона СССР «Аб пенсіённым забеспячэнні грамадзян у СССР», у наступных размерах:

1) удзельнікам ліквідацыі вынікаў аварыі, занятым на работах:

у межах 10-кіламетровай зоны ў 1986 годзе або не менш як 10 сутак у 1987 годзе — на 10 гадоў;

у межах 30-кіламетровай зоны (выключаючы 10-кіламетровую зону) у 1986 годзе не менш як 3 сутак або ў 1987 годзе не менш як 14 сутак — на 5 гадоў;

2) асобам, якія эвакуіраваны з зоны эвакуацыі, а таксама пастаянна пражывалі ў гэтай зоне і самастойна пакінулі яе пасля катастрофы,— на 5 гадоў;

3) асобам, якія пражываюць (пражывалі) у зоне першачарговага адсялення,— на 3 гады і дадаткова на 1 год за кожны год пражывання або работы, але не больш чым на 5 гадоў увогуле;

4) асобам, якія пражываюць (пражывалі) у зоне далейшага адсялення,— на 2 гады і дадаткова на 1 год за кожныя 2 гады пражывання або работы, але не больш чым на 4 гады ўвогуле;

5) асобам, якія пражываюць (пражывалі) у зоне з правам на адсяленне,— на 1 год і дадаткова на 1 год за кожныя 3 гады пражывання або работы, але не больш чым на 3 гады ўвогуле;

6) асобам, якія пражываюць (пражывалі) у зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем,— на 0,5 года і дадаткова на 1 год за кожныя 4 гады пражывання або работы, але не больш чым на 2,5 года ўвогуле.

Першапачатковая велічыня зніжэння пенсіённага ўзросту, устаноўленая пунктамі 3—6 часткі першай гэтага артыкула, прадугледжваецца для асоб, якія пражывалі (працавалі) на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання ў перыяд з 26 красавіка па 31 мая 1986 года, а таксама для асоб, занятых у гэты перыяд на асобных відах работ (пералік зацвярджаецца Саветам Міністраў Беларускай ССР) у зоне першачарговага адсялення не менш як 5 дзён.

Артыкул 46. Грамадзянам, якія заняты не менш як 10 гадоў на асобных работах у зоне з правам на адсяленне, а ў зоне з перыядычным радыяцыйным кантролем не менш як 15 гадоў, пенсіі па ўзросту назначаюцца:

мужчынам — па дасягненні 55 гадоў і пры стажы работы не менш як 25 гадоў;

жанчынам — па дасягненні 50 гадоў і пры стажы работы не менш як 20 гадоў.

Пералік асобных работ, што даюць права на пенсію на падставе гэтага артыкула, зацвярджаецца Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Артыкул 47. Асобам, якія атрымалі прафесіянальнае захворванне пры эксплуатацыі Чарнобыльскай АЭС і ліквідацыі вынікаў катастрофы ў зоне эвакуацыі, а таксама асобам, якія сталі інвалідамі ў выніку чарнобыльскай катастрофы, пенсіі па ўзросту назначаюцца мужчынам па дасягненні 50 гадоў і пры стажы работы не менш як 20 гадоў, жанчынам — па дасягненні 45 гадоў і пры стажы работы не менш як 15 гадоў незалежна ад працягласці работы ў шкодных умовах працы.

Артыкул 48. Пенсіі па інваліднасці, што настала ў выніку калецтва ці захворвання, выкліканага катастрофай на Чарнобыльскай АЭС, назначаюцца ў парадку, прадугледжаным дзеючым заканадаўствам. Пры гэтым пенсіі назначаюцца ў размеры пакрыцця фактычнага ўрону, які вызначаецца ва ўстаноўленым парадку. Па жаданню грамадзяніна размер пенсіі вылічваецца з аплаты за работу па ліквідацыі вынікаў гэтай катастрофы, але не больш чым за 12 месяцаў.

Пенсіі па інваліднасці ваеннаслужачым, асобам начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі ў выніку ўказаных прычын могуць быць назначаны ў парадку і па нормах, устаноўленых дзеючым заканадаўствам у выпадку ранення, кантузіі або калецтва, атрыманых пры выкананні абавязкаў ваеннай службы (службовых абавязкаў). Пры гэ-

тым размер пенсій ваеннаслужачым звыштэрміновай службы, асобам начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі можа быць вылічаны з грашовага забеспячэння, павялічанага за работу па ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Ваеннаслужачым радавога, сяржанцкага і старшынскага саставу тэрміновай службы пенсія па інваліднасці ў выніку ўказаных прычын можа быць вылічана па іх жаданню з пяцікратнага размеру мінімальнай заработнай платы.

Артыкул 49. Чарговы пераагляд асоб, якія поўнасцю або часткова страцілі працаздольнасць у выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, праводзіцца ўрачэбна-працоўнымі экспертнымі камісіямі праз 5 гадоў.

Артыкул 50. Пенсіі з выпадку страты карміцеля назначаюцца ў парадку, прадугледжаным артыкулам 48 гэтага Закона.

Артыкул 51. Работнікам, ваеннаслужачым, ваеннаабавязаным, прызваным на зборы, асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, занятым на эксплуатацыі Чарнобыльскай АЭС і ліквідацыі вынікаў катастрофы ў зоне эвакуацыі, час работы (службы) з моманту аварыі да 31 снежня 1987 года залічваецца ў працоўны стаж (выслугу гадоў) і ў стаж, які дае права на льготную пенсію па спісу № 1, у трохкратным размеры, а ў перыяд з 1 студзеня 1988 года — у паўтарачным размеры.

Гэтым жа асобам, занятым у зонах першачарговага і далейшага адсялення, час работы (службы) з моманту аварыі залічваецца ў працоўны стаж (выслугу гадоў) у паўтарачным размеры.

Артыкул 52. Ваеннаслужачым, асобам радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, вызначаным пунктамі 1, 2 артыкула 15, а таксама тым, хто адслужыў (адпрацаваў) больш трох гадоў у зоне эвакуацыі, першачарговага адсялення або далейшага адсялення, пенсіі налічваюцца за выслугу 20 гадоў у размеры 45 працэнтаў адпаведных сум грашовага забеспячэння і 3 працэнтаў за кожны год выслугі звыш 20 гадоў, але не больш 75 працэнтаў гэтых сум з улікам ільготных выплат.

Артыкул 53. Удзельнікам ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, грамадзянам, якія працуюць на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, а таксама эвакуіраваным, адсяленым і самастойна пакінуўшым тэрыторыі, што аднесены да зон, указаных у пунктах 1—4 часткі другой артыкула 4 гэтага Закона, пенсіі выплачваюцца ў поўным размеры незалежна ад атрымліваемага заработку (даходу).

Артыкул 54. Удзельнікам ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС і іншым грамадзянам, якія сталі інвалідамі

з прычыны гэтай катастрофы, выплачваюцца надбаўкі да атрымліваемай пенсіі ў наступных размерах ад мінімальнай пенсіі па ўзросту:

інвалідам I групы — 100 працэнтаў;

інвалідам II групы — 75 працэнтаў;

інвалідам III групы — 50 працэнтаў.

Іншым удзельнікам ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, указаным у пункце 1 часткі першай артыкула 13 гэтага Закона, а таксама грамадзянам, адселеным з зон эвакуацыі, першачарговага і далейшага адсялення, пенсіі павышаюцца на 25 працэнтаў мінімальнай пенсіі па ўзросту.

Артыкул 55. Пенсіі непрацуючым пенсіянерам, стыпендыі студэнтам і навучэнцам прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў, дапамогі насельніцтву, якое пражывае на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, павышаюцца ў парадку, устаноўленым артыкулам 33 гэтага Закона.

Канкрэтныя размеры працэнтных надбавак устанаўліваюцца Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Артыкул 56. Пенсіянерам, якія працуюць на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, павышаецца або заработная плата або пенсія (па іх выбару) у парадку, устаноўленым артыкулам 33 гэтага Закона.

Раздзел VII
ПАРАДАК ПРАХОДЖАННЯ ВОІНСКАЙ СЛУЖБЫ НА ТЭРЫТОРЫІ РАДЫЕАКТЫЎНАГА ЗАБРУДЖАННЯ

Артыкул 57. У зонах эвакуацыі, першачарговага адсялення і далейшага адсялення забараняецца дыслакацыя воінскіх часцей. У выпадку неабходнасці выканання ва ўказаных зонах службовых абавязкаў накіраванне ваеннаслужачых у гэтыя зоны ажыццяўляецца на добраахвотнай аснове, акрамя выпадкаў, прадугледжаных Законам СССР «Аб прававым рэжыме надзвычайнага становішча».

Артыкул 58. У зоне з правам на адсяленне і зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем праходжанне службы (воінскай службы) ажыццяўляецца ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 59. Грамадзяне, якія прызываюцца з зон першачарговага адсялення, далейшага адсялення і зоны з правам на адсяленне, накіроўваюцца для праходжання абавязковай тэрміновай службы ў воінскія часці, установы і на пасады, дзе выключана іх радыяцыйнае апраменьванне ў перыяд праходжання службы.

Артыкул 60. Сяржанцкі і радавы састаў тэрміновай службы, якія праходзіць воінскую службу ў зонах эвакуацыі, першачарго-

вага адсялення, далейшага адсялення мае права па заканчэнні 12 месяцаў на водпуск працягласцю 30 сутак (без уліку часу на праезд да месца правядзення водпуску і назад).

Артыкул 61. Ваеннаслужачыя, за выключэннем указаных у артыкулах 59 і 60 гэтага Закона, а таксама асобы радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, якія пражываюць і нясуць службу на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання (ад 5 Кі/кв. км і вышэй), маюць права на дадатковы аплачваемы водпуск працягласцю 15 сутак, а ў зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем — 7 сутак.

Артыкул 62. Ваеннаслужачыя (за выключэннем ваеннаслужачых тэрміновай службы), якія праслужылі не менш як 2 гады ў зонах першачарговага адсялення, далейшага адсялення, з правам на адсяленне, маюць права на замену, а тыя, хто праходзіць службу ў зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем,— на прамую замену месца праходжання воінскай службы ў тэрміны, устаноўленыя Саветам Міністраў Саюза ССР.

Раздзел VIII
МЕДЫЦЫНСКАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ

Артыкул 63. Грамадзяне, указаныя ў артыкуле 15 гэтага Закона, забяспечваюцца сістэматычным медыцынскім абследаваннем і наглядам.

Парадак медыка-санітарнага забеспячэння ўказаных асоб вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Беларускай ССР.

Неабходныя звесткі аб гэтых асобах і іх дзецях уключаюцца ў Рэспубліканскі дзяржаўны рэгістр у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Артыкул 64. Грамадзяне, на якіх распаўсюджваецца дзеянне гэтага Закона, павінны праходзіць медыцынскае абследаванне ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Артыкул 65. Грамадзяне, пацярпеўшыя ад чарнобыльскай катастрофы, забяспечваюцца харчаваннем у спецыялізаваных лячэбных, лячэбна-санаторных і курортных установах па павышаных нормах.

Артыкул 66. Ваеннаслужачыя і асобы радавога і начальніцкага саставу органаў унутраных спраў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі, якія заняты на работах і нясуць службу ў зонах эвакуацыі, першачарговага адсялення і далейшага адсялення, забяспечваюцца трохразовым гарачым харчаваннем з разліку 2 рублі 85 капеек (у далейшым — з улікам індэксацыі цэн).

Артыкул 67. Грамадзяне, якія падлягаюць абавязковаму медыцынскаму і медыка-генетычнаму абследаванню, пры ўхіленні

ад яго праходжання могуць быць пазбаўлены льгот, прадугледжаных гэтым Законам, у парадку, установленым Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Раздзел IX
ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 68. Удзельнікам ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы выдаецца пасведчанне і нагрудны знак «Удзельнік ліквідацыі вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС». Форма пасведчання і ўзор нагруднага знака зацвярджаюцца Дзяржаўным камітэтам Беларускай ССР па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Артыкул 69. Грамадзянам, пацярпеўшым ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, выдаюцца пасведчанні ўзору, установленага Дзяржаўным камітэтам Беларускай ССР па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Артыкул 70. Палажэнні аб пасведчаннях зацвярджаюцца Саветам Міністраў Беларускай ССР.

Артыкул 71. Указаныя ў артыкулах 68 і 69 гэтага Закона пасведчанні з'яўляюцца дакументам, які пацвярджае правы і льготы, установленыя гэтым Законам.

Артыкул 72. Выдача пасведчанняў і нагрудных знакаў удзельнікам ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы праводзіцца міністэрствамі і ведамствамі Беларускай ССР, выканкомамі абласных Саветаў народных дэпутатаў, ваеннымі камісарыятамі і органамі сацыяльнага забеспячэння. Насельніцтву, якое пацярпела ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, выдача пасведчанняў праводзіцца выканкомамі абласных, гарадскіх і раённых Саветаў народных дэпутатаў на падставе дакументаў, што пацвярджаюць факт удзелу ў работах па ліквідацыі вынікаў катастрофы, эвакуацыі, адсялення, выезду або пражывання на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання.

Артыкул 73. Грамадзяне, якія перасяліліся ў Беларускую ССР з тэрыторый радыеактыўнага забруджання РСФСР і Украінскай ССР, карыстаюцца ўсімі льготамі, прадугледжанымі гэтым Законам. Правы іх павінны быць урэгуляваны міжрэспубліканскімі пагадненнямі.

Артыкул 74. Дзяржаўны кантроль вымярэнняў радыеактыўнага забруджання навакольнага прыроднага асяроддзя і ўсіх відаў сыравіны і прадукцыі ажыццяўляе Беларускае рэспубліканскае ўпраўленне Дзяржстандарта СССР.

Артыкул 75. Службовыя і іншыя асобы, вінаватыя ў парушэнні патрабаванняў гэтага Закона, нясуць крымінальную, адміністрацыйную і іншую адказнасць у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 76. Усе даплаты, ільготы, кампенсацыі, выражаныя ў грашовай форме, падлягаюць індэксацыі ў адпаведнасці з заканадаўствам Беларускай ССР і Саюза ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

22 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 634—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

112 Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС»

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» з моманту яго прыняцця.

Пункты 7, 9 артыкула 19, пункт 4 «д» артыкула 22, пункты 3—6, 8, 13 артыкула 23, пункт 3 артыкула 24, пункты 1—3, 5 артыкула 25, артыкулы 26, 27, пункт 1 артыкула 33, артыкулы 34, 38, 43, 45, 46, 52 і 53 указанага Закона ўводзяцца ў дзеянне пасля вырашэння пытання аб фінансаванні прадугледжаных у іх кампенсацый з саюзнага бюджэту.

Артыкулы 59—62 уводзяцца пасля прыняцця адпаведнага рашэння Вярхоўным Саветам Саюза ССР.

2. У далейшым, да прывядзення заканадаўства Беларускай ССР у адпаведнасць з Законам Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС», дзеючыя акты заканадаўства прымяняюцца, паколькі яны не супярэчаць гэтаму Закону.

3. Даручыць Савету Міністраў Беларускай ССР у двухмесячны тэрмін пасля ўвядзення ў дзеянне ўказанага Закона:

3.1. Прадставіць у Вярхоўны Савет Беларускай ССР прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў Беларускай ССР у адпаведнасць з Законам Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС».

3.2. Прывесці рашэнні Урада Беларускай ССР у адпаведнасць з указаным Законам.

3.3. Забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі Беларускай ССР іх нарматыўных актаў, у тым ліку інструкцый, якія супярэчаць указанаму Закону.

4. Савету Міністраў Беларускай ССР:

4.1. Вызначыць этапы адсялення грамадзян з тэрыторыі радыеактыўнага забруджання ў адпаведнасці з Канцэпцыяй пражывання насельніцтва ў раёнах, пацярпеўшых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

4.2. Разгледзець пытанне аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пражываюць у гарадах, нераўнамерна забруджаных радыенуклідамі, маючы на ўвазе распаўсюдзіць на іх асобныя палажэнні ўказанага Закона.

4.3. Забяспечыць распрацоўку норм радыяцыйнай бяспекі, асноўных санітарных правіл работы (пражывання) на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджанню.

4.4. У месячны тэрмін устанавіць пералік работ і размеры аплаты працы па павышаных дзяржаўных тарыфных стаўках (службовых акладах) у зонах тэрыторыі радыеактыўнага забруджання.

4.5. Забяспечыць распрацоўку ўмоў рэжыму працы і адпачынку, аплаты працы і размеры матэрыяльных і сацыяльных ільгот і кампенсацый для працуючых у зоне эвакуацыі.

4.6. Разгледзець пытанні, звязаныя з арганізацыяй жыццядзейнасці насельніцтва, якое пражывае ў раённых цэнтрах, зыходзячы з прынятай Канцэпцыі, і прыняць адпаведныя рашэнні.

4.7. Распрацаваць палажэнне аб парадку аплаты працы па кантракту для медыцынскіх і фармацэўтычных работнікаў, занятых (пастаянна або часова) аказаннем медыцынскай дапамогі насельніцтву, якое пражывае на забруджанай радыенуклідамі тэрыторыі.

4.8. У мэтах захавання бяспечных умоў працы забяспечыць калгасы, саўгасы і іншыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы, размешчаныя на тэрыторыі радыеактыўнага забруджання, спецыяльнымі сродкамі вытворчасці.

4.9. Стварыць спецыяльныя фонды для забеспячэння набыцця дамашняй маёмасці грамадзянамі, якія маюць дадзенае права ў адпаведнасці з гэтым Законам.

5. Дзяржаўнаму камітэту Беларускай ССР па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у тэрмін да 1 студзеня 1992 года правесці карэкціроўку зон, вызначаных гэтым Законам, з улікам забруджання тэрыторыі стронцыем-90 і плутоніем-239, 240.

6. Устанавіць, што ўсе расходы, звязаныя з ажыццяўленнем гэтага Закона, пакрываюцца рэспубліцы за кошт сродкаў саюзнага бюджэту.

7. Савету Міністраў Беларускай ССР прыняць канкрэтныя меры па пакрыццю ўрону, прычыненага рэспубліцы ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

8. Савету Міністраў Беларускай ССР, спецыяльна ўпаўнаважаным на тое дзяржаўным органам, мясцовым Саветам народных дэпутатаў забяспечыць рэалізацыю палажэнняў указанага Закона.

9. Камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па праблемах чарнобыльскай катастрофы забяспечыць кантроль за выкананнем Закона Беларускай ССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС», сістэматычнае вывучэнне і абагульненне практыкі прымянення ўказанага Закона, а ў неабходных выпадках уносіць прапановы аб змяненнях заканадаўчых актаў Беларускай ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

22 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 635—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

113 Аб Комплекснай мэтавай праграме Беларускай ССР «Ахова мацярынства і дзяцінства ва ўмовах уздзеяння вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» на 1991—1995 гады*

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Прыняць Комплексную мэтавую праграму Беларускай ССР «Ахова мацярынства і дзяцінства ва ўмовах уздзеяння вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» на 1991—1995 гады.

2. Даручыць Савету Міністраў Беларускай ССР да 1 ліпеня 1991 года:

---

* *Апублікавана ў газеце «Звязда» 15 сакавіка 1991 года.*

зацвердзіць канкрэтныя мерапрыемствы па выкананню дадзенай Праграмы, звярнуўшы асаблівую ўвагу на аснашчэнне медыцынскіх устаноў сучасным абсталяваннем, медыкаментамі;

распрацаваць мерапрыемствы па прыцягненню арганізацый сістэмы ААН да ажыццяўлення мер па змякчэнню і пераадоленню вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС;

вызначыць парадак даследавання сацыяльна-псіхалагічнай абстаноўкі ў раёнах, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджанню, і ў месцах перасялення;

перагледзець структуру органаў аховы здароўя рэспублікі з улікам узнікшых праблем па пераадоленню вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

3. Савету Міністраў Беларускай ССР значна палепшыць інфармаванне насельніцтва аб радыяцыйнай абстаноўцы ў рэспубліцы, а таксама санітарна-асветніцкую работу сярод насельніцтва.

4. Савету Міністраў Беларускай ССР, выканаўчым камітэтам абласных і Мінскага гарадскога Саветаў народных дэпутатаў, адпаведным міністэрствам і ведамствам рэспублікі забяспечыць безумоўнае выкананне заданняў Комплекснай мэтавай праграмы Беларускай ССР «Ахова мацярынства і дзяцінства ва ўмовах уздзеяння вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» на 1991—1995 гады.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 631—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

114 Аб перадачы некаторых паўнамоцтваў Вярхоўнага Савета Беларускай ССР у сферы рэгулявання зямельных адносін Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Беларускай ССР*

У адпаведнасці з артыкуламі 5 і 124 Кодэкса Беларускай ССР аб зямлі Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

---

* *Апублікавана ў газетах «Звязда», «Советская Белоруссия», «Белорусская нива» 26 лютага 1991 года.*

Перадаць прадугледжаныя Кодэксам Беларускай ССР аб зямлі паўнамоцтвы Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па прадастаўленню і адабранню зямель, а таксама па вырашэнню зямельных спрэчак Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

15 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 610—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

115 Аб правядзенні зямельнай рэформы ў рэспубліцы*

Зямельная рэформа з'яўляецца састаўной часткай эканамічнай рэформы, якая ажыццяўляецца ў Беларускай ССР у сувязі з пераходам народнай гаспадаркі на работу ва ўмовах рыначнай эканомікі. Задача рэформы заключаецца ў пераразмеркаванні зямель з мэтай стварэння ўмоў раўнапраўнага развіцця розных форм гаспадарання на зямлі, фарміравання шматукладнай эканомікі ў аграрным сектары і дасягнення на гэтай аснове стабільнага нарошчвання вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі.

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Аб'явіць землі Беларускай ССР аб'ектам зямельнай рэформы з моманту прыняцця гэтай Пастановы.

На перыяд правядзення зямельнай рэформы ўсе пытанні рэгулявання зямельных адносін перадаюцца Саветам народных дэпутатаў у адпаведнасці з іх кампетэнцыяй.

2. Правядзенне зямельнай рэформы ўскласці на абласныя, раённыя, гарадскія, пасялковыя і сельскія Саветы народных дэпутатаў, Камітэт па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР сумесна з Дзяржаўным камітэтам Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню, Міністэрствам лясной гаспадаркі БССР, іншымі зацікаўленымі міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі Беларускай ССР.

На Камітэт па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР ускладаюцца землеўпарадкавальная, арганізацыйная, кантрольная і кансультацыйная функцыі пры правядзенні зямельнай рэформы.

---

* *Апублікавана ў газетах: «Звязда» — 1 сакавіка 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 сакавіка 1991 года, «Белорусская нива» — 5 сакавіка 1991 года.*

Для прававога забеспячэння зямельнай рэформы і каардынацыі работ па яе правядзенню, рашэння іншых зямельных пытанняў рэкамендаваць мясцовым Саветам народных дэпутатаў стварыць камісіі з ліку дэпутатаў, землеўпарадчыкаў і іншых спецыялістаў, а таксама прадстаўнікоў грамадскасці.

Практычнае ажыццяўленне землеўпарадкавальных работ забяспечваецца Рэспубліканскім праектным інстытутам па землеўпарадкаванню «Белдзіпразем» і яго філіяламі.

3. Мясцовым Саветам народных дэпутатаў, Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР, Дзяржаўнаму камітэту Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню забяспечыць правядзенне ў 1991 годзе інвентарызацыі зямель калгасаў, саўгасаў, прадпрыемстваў, арганізацый, устаноў незалежна ад іх ведамаснай прыналежнасці з мэтай стварэння спецыяльнага фонду зямельнага запасу мясцовых Саветаў народных дэпутатаў для надзялення зямельнымі ўчасткамі юрыдычных і фізічных асоб.

4. Мясцовым Саветам народных дэпутатаў:

арганізаваць рэгістрацыю грамадзян, якія жадаюць стварыць сялянскую (фермерскую) гаспадарку, расшырыць асабістую падсобную гаспадарку, займацца індывідуальным садаводствам, атрымаць у карыстанне зямельныя ўчасткі для агародніцтва, касьбы і выпасу жывёлы, а таксама ўлік і аналіз хадайніцтваў прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый аб выдзяленні ім зямель для вядзення падсобнай сельскай гаспадаркі, калектыўнага садаводства і агародніцтва;

на аснове матэрыялаў інвентарызацыі зямель сфарміраваць на тэрыторыі кожнага сельскага (пасялковага) Савета народных дэпутатаў спецыяльны фонд зямельнага запасу за кошт угоддзяў, якія выкарыстоўваюцца нерацыянальна, зямель, якія выкарыстоўваюцца не па мэтаваму прызначэнню або з парушэннем устаноўленых патрабаванняў, а таксама за кошт сельскагаспадарчых угоддзяў, выбыўшых з абароту або пераведзеных у менш каштоўныя землі, зямель ляснога фонду, не пакрытых лесам або занятых малакаштоўнымі ляснымі пародамі і прыгодных па глебавых і іншых умовах для выкарыстання ў якасці сельскагаспадарчых угоддзяў, іншых зямель сельскагаспадарчага прызначэння. У першачарговым парадку адшукаць і выдзеліць ужо вясной гэтага года неабходную колькасць зямель для задавальнення неадкладных патрэбнасцей насельніцтва;

з улікам патрэбнасцей у зямельных участках грамадзян, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый правесці ва ўстаноўленым парадку пераразмеркаванне зямель паміж землекарыстальнікамі;

аператыўна, не пазней чым у месячны тэрмін, разглядаць

усе пытанні, якія ўзнікаюць пры выдзяленні зямель для вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі, і прымаць вычарпальныя рашэнні.

5. Абласным і раённым Саветам народных дэпутатаў, Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР з удзелам сельскіх (пасялковых) Саветаў народных дэпутатаў вызначыць межы зямель сельскіх населеных пунктаў з улікам задавальнення патрэбнасцей грамадзян у зямельных участках для будаўніцтва і абслугоўвання жылога дома, вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі з магчымым расшырэннем яе плошчы да 1 гектара ворыва і да 1 красавіка 1991 года перадаць гэтыя землі ў веданне сельскіх (пасялковых) Саветаў народных дэпутатаў. Пры правядзенні гэтай работы ў састаў сельскіх населеных пунктаў могуць уключацца ўчасткі сенажацей і паш, размешчаных па сумежнасці з граніцамі гэтых пунктаў.

6. Абласным і раённым Саветам народных дэпутатаў, Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР, Дзяржаўнаму камітэту Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню пры ажыццяўленні зямельнай рэформы вызначыць магчымыя шляхі і формы пераўтварэння неэфектыўна працуючых калгасаў і саўгасаў у асацыяцыі сялянскіх гаспадарак, кааператываў, а таксама прадастаўлення іх зямель арандатарам, сялянскім гаспадаркам, прамысловым і іншым прадпрыемствам.

Прымусовае расфарміраванне калгасаў, саўгасаў і іншых сельскагаспадарчых прадпрыемстваў недапушчальна.

7. Устанавіць, што пры адмове калгасам, саўгасам у выдзяленні канкрэтнага зямельнага ўчастка членам калгасаў, работнікам саўгасаў, якія выходзяць з іх саставу для стварэння сялянскай гаспадаркі, раённы Савет народных дэпутатаў мае права самастойна (па заключэнню зямельнай камісіі) вызначыць месцараспалажэнне зямельнага ўчастка і яго размеры і прыняць канчатковае рашэнне.

8. Устанавіць, што прадпрыемствы, установы і арганізацыі, якія маюць у карыстанні зямельныя ўчасткі, прадастаўленыя ім да ўвядзення ў дзеянне Кодэкса Беларускай ССР аб зямлі, абавязаны да 1 студзеня 1994 года аформіць дакументы, якія сведчаць аб праве на валоданне або аб праве на пастаяннае карыстанне зямлёй. Пасля заканчэння ўказанага тэрміну раней прадастаўленае ім права карыстання зямельнымі ўчасткамі прызнаецца страціўшым сілу.

9. Савету Міністраў Беларускай ССР забяспечыць:

выдзяленне адпаведных грашовых сродкаў і матэрыяльна-

тэхнічных рэсурсаў, неабходных для правядзення зямельнай рэформы;

аўтамабільным транспартам землеўпарадкавальныя службы Камітэта па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў Беларускай ССР і інстытут «Белдзіпразем»;

падрыхтоўку ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах рэспублікі неабходнай колькасці спецыялістаў-землеўпарадчыкаў для ўкамплектавання такімі спецыялістамі землеўпарадкавальных і прыродаахоўных службаў.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

18 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 612—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

116 Аб частковым змяненні структуры Савета Міністраў Беларускай ССР*

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Унесці наступныя змяненні ў структуру Савета Міністраў Беларускай ССР, зацверджаную Вярхоўным Саветам Беларускай ССР 11 ліпеня 1990 года:

1. Пераўтварыць:

Міністэрства прамысловасці Беларускай ССР у рэспубліканскі Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па прамысловасці і міжгаліновых вытворчасцях;

Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па справах будаўніцтва ў саюзна-рэспубліканскі Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па архітэктуры і будаўніцтву;

Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню ў рэспубліканскае Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларускай ССР.

2. Ліквідаваць Міністэрства лясной прамысловасці Беларускай ССР.

3. Увесці ў структуру Савета Міністраў Беларускай ССР пасаду Намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР,

---

* *Апублікавана ў газетах: «Звязда» — 1 сакавіка 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 сакавіка 1991 года, «Белорусская нива» — 5 сакавіка 1991 года.*

які ведае пытаннямі сельскай гаспадаркі і харчавання, выключыўшы пасаду Намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР, Старшыні Дзяржаўнага камітэта Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню.

4. Выключыць са структуры Савета Міністраў Беларускай ССР пасаду Міністра Беларускай ССР па сувязях з грамадскімі і рэлігійнымі арганізацыямі.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

20 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 618—XII.

ЗАКОН

БЕЛАРУСКАЙ САВЕЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ

117 Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Беларускай ССР «Аб Савеце Міністраў Беларускай ССР»*

У сувязі з Пастановай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ад 20 лютага 1991 года «Аб частковым змяненні структуры Савета Міністраў Беларускай ССР» Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Унесці ў Закон Беларускай ССР ад 20 чэрвеня 1979 года «Аб Савеце Міністраў Беларускай ССР» (ЗЗ БССР, 1979 г., № 18, арт. 296; 1990 г., № 21, арт. 370) наступныя змяненні і дапаўненні:

артыкул 25 пасля слоў «Міністэрства прамысловасці будаўнічых матэрыялаў Беларускай ССР» дапоўніць словамі «Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларускай ССР», выключыўшы з артыкула словы «Міністэрства лясной прамысловасці Беларускай ССР» і «Міністэрства прамысловасці Беларускай ССР»;

у артыкуле 26 словы «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па справах будаўніцтва» замяніць словамі «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па архітэктуры і будаўніцтву»;

артыкул 27 пасля слоў «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР

---

* *Апублікаваны ў газетах: «Звязда» — 1 сакавіка 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 сакавіка 1991 года, «Белорусская нива» — 5 сакавіка 1991 года.*

па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» дапоўніць словамі «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па прамысловасці і міжгаліновых вытворчасцях», выключыўшы з артыкула словы «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па сельскай гаспадарцы і харчаванню».

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

20 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 619—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

118 Аб вызваленні тав. Ціхіні В. Г. ад пасады Міністра юстыцыі Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Вызваліць тав. **Ціхіню** Валерыя Гур'евіча ад пасады Міністра юстыцыі Беларускай ССР у сувязі з пераходам на іншую работу.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 623—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

119 Аб назначэнні Міністра юстыцыі Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць Міністрам юстыцыі Беларускай ССР таварыша **Дашука** Леаніда Андрэевіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 624—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

120 Аб назначэнні Міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць Міністрам сельскай гаспадаркі і харчавання Беларускай ССР таварыша **Мірачыцкага** Фёдара Уладзіміравіча, вызваліўшы яго ад пасады Міністра Беларускай ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 625—XII.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

121 Аб назначэнні Міністра будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць Міністрам будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог Беларускай ССР таварыша **Яцуту** Станіслава Паўлавіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 лютага 1991 года, гор. Мінск.
№ 626—XII.

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА [illegible] САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ [illegible]

120 Аб [illegible] гаспадаркі і харчовання Беларускай [illegible]

Прэзідыум [illegible] Савета Беларускай [illegible] Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе:

[illegible] Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

[illegible]

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА [illegible] САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

121 Аб вызваленні [illegible] міністра [illegible] і эксплуатацыі [illegible] Беларускай ССР

Прэзідыум [illegible] Савета Беларускай [illegible] Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе:

[illegible] Беларускай ССР [illegible]

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

[illegible]

ВЕДОМОСТИ

ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

5 апреля 1991 г. **№ 10(12)** **Издаются с 1990 г.**

СОДЕРЖАНИЕ

111. Закон Белорусской Советской Социалистической Республики о социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС.

112. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о порядке введения в действие Закона Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС».

113. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о Комплексной целевой программе Белорусской ССР «Охрана материнства и детства в условиях воздействия последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС» на 1991—1995 годы.

114. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о передаче некоторых полномочий Верховного Совета Белорусской ССР в сфере регулирования земельных отношений Президиуму Верховного Совета Белорусской ССР.

115. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о проведении земельной реформы в республике.

116. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о частичном изменении структуры Совета Министров Белорусской ССР.

117. Закон Белорусской Советской Социалистической Республики о внесении изменений и дополнений в Закон Белорусской ССР «О Совете Министров Белорусской ССР».

118. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР об освобождении тов. Тихини В. Г. от должности Министра юстиции Белорусской ССР.

119. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о назначении Министра юстиции Белорусской ССР.

120. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о назначении Министра сельского хозяйства и продовольствия Белорусской ССР.

121. Постановление Верховного Совета Белорусской ССР о назначении Министра строительства и эксплуатации автомобильных дорог Белорусской ССР.

ЗАКОН
БЕЛОРУССКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

111 О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС*

Авария, произошедшая 26 апреля 1986 года на Чернобыльской атомной электростанции, является самой крупной катастрофой современности. Она затронула судьбы миллионов людей, проживающих на огромных территориях. Создались новые экологические, социальные и экономические условия в регионах радиоактивного загрязнения.

Белоруссия объявлена зоной национального экологического бедствия. До сих пор не представляется возможным оценить весь объем и последствия чернобыльской катастрофы. Предотвращение неблагоприятной социальной и экологической ситуации в республике требует значительных усилий, вовлечения больших финансовых, материальных и научных ресурсов республики и страны.

Раздел I
ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Настоящий Закон направлен на защиту прав и интересов граждан, принимавших участие в ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, отселенных и выехавших на новое место жительства с территории радиоактивного загрязнения, проживающих на указанной территории, и иных категорий граждан, определенных данным Законом.

Статья 2. Граждане, проживающие (работающие) на территории Белорусской ССР, имеют право на получение льгот и компенсаций за ущерб, причиненный их здоровью и имуществу в результате катастрофы на Чернобыльской АЭС, в порядке и на условиях, установленных настоящим Законом и другими законодательными актами Белорусской ССР и Союза ССР.

Статья 3. Условия проживания и трудовой деятельности населения без ограничений по радиационному фактору на загрязненной радионуклидами территории определены союзной кон-

* *Опубликован в газетах «Звязда», «Советская Белоруссия», «Белорусская нива» 13 марта 1991 года.*

цепцией проживания населения в районах, пострадавших от аварии на Чернобыльской АЭС, одобренной 6 декабря 1990 года Координационным советом по научным проблемам, связанным с экологическими последствиями использования новых технологических систем при Президиуме Академии наук СССР, и республиканской концепцией, одобренной 19 декабря 1990 года Бюро Президиума Академии наук Белорусской ССР.

Основным показателем оценки территории, где условия проживания и трудовая деятельность населения не требуют каких-либо ограничений, установлена эквивалентная доза облучения проживающего на ней населения, которая не должна превышать 1 мЗв (0,1 бэр) в год. При превышении эквивалентной дозы облучения 1 мЗв (0,1 бэр) в год над уровнем естественного и техногенного радиационного фона проводятся защитные мероприятия, в том числе и отселение, очередность и этапы которого устанавливаются Белорусской национальной комиссией по радиационной защите населения.

Статья 4. Территория радиоактивного загрязнения — это та часть территории Белорусской ССР, на которой имеется стойкое загрязнение окружающей среды радиоактивными веществами в результате катастрофы на Чернобыльской АЭС и где требуется проведение специальных защитных мер (плотность загрязнения почв радионуклидами цезия-137 либо стронция-90 или плутония соответственно 1,0; 0,15; 0,01 Ки/кв. км и более).

Вся территория по плотности загрязнения делится на зоны:

1) зона эвакуации — территория вокруг Чернобыльской АЭС, из которой в 1986 году в соответствии с существовавшими нормами радиационной безопасности было эвакуировано население (30-километровая зона и территория, с которой проведено дополнительное отселение в связи с загрязнением территории стронцием-90 свыше 3 Ки/кв. км и плутонием — 0,1 Ки/кв. км);

2) зона первоочередного отселения — территория с плотностью загрязнения почв цезием-137 от 40 Ки/кв. км или соответственно стронцием-90 или плутонием от 3,0; 0,1 Ки/кв. км и более;

3) зона последующего отселения — территория с плотностью загрязнения почв цезием-137 от 15 до 40 Ки/кв. км либо стронцием-90 от 2 до 3 Ки/кв. км или плутонием от 0,05 до 0,1 Ки/кв. км, где доза облучения человека может превысить 5 мЗв (0,5 бэр) в год;

4) зона с правом на отселение — территория с плотностью загрязнения почв цезием-137 от 5 до 15 Ки/кв. км либо стронцием-90 от 0,5 до 2 Ки/кв. км или плутонием от 0,01 до 0,05 Ки/кв. км, где доза облучения населения превышает допустимый предел 1 мЗв (0,1 бэр) в год;

5) зона проживания с периодическим радиационным контро-

лем — территория с плотностью загрязнения почв цезием-137 от 1 до 5 Ки/кв. км, где доза облучения населения не превышает допустимый предел 1 мЗв (0,1 бэр) в год.

Населенные пункты, в которых доза облучения населения превышает 1 мЗв (0,1 бэр) в год, в зависимости от величины дозовой нагрузки могут быть отнесены к зоне последующего отселения или к зоне с правом на отселение.

Статья 5. Отнесение территории к вышеназванным зонам осуществляется Советом Министров Белорусской ССР на основании данных по плотности загрязнения почв радионуклидами, утвержденных Белорусским республиканским управлением по гидрометеорологии.

Статья 6. Въезд в зону первоочередного отселения и зону последующего отселения для проживания без разрешения органов здравоохранения и местных Советов народных депутатов запрещается.

Статья 7. Реэвакуация населения производится исключительно в добровольном порядке после снижения радиоактивного загрязнения до уровня, обеспечивающего условия жизни без ограничений. Решение о реэвакуации населения принимается Советом Министров Белорусской ССР по заключению Белорусской национальной комиссии по радиационной защите населения.

Статья 8. Продукты питания, в которых содержание радионуклидов не превышает норм, установленных Белорусской национальной комиссией по радиационной защите населения, а также международных норм, признаются годными к реализации и потреблению (в дальнейшем именуются «чистые продукты питания»).

Статья 9. Продукты питания и сырье для них, произведенные на территории Белорусской ССР, должны иметь сертификат (маркировку) с указанием места их производства, содержания радионуклидов.

Статья 10. Запрещается производство и реализация любых видов продукции, содержание радионуклидов в которой превышает нормы, установленные Белорусской национальной комиссией по радиационной защите населения, и международные нормы.

Загрязненная радионуклидами продукция, поступившая на предприятия или для реализации в торговую сеть, подлежит изъятию и захоронению в установленном порядке.

Статья 11. Граждане Белорусской ССР имеют право на получение полной, своевременной и достоверной информации об уровнях загрязнения территории радиоактивными веществами, о степени загрязненности радионуклидами продуктов питания и других товаров народного потребления, о требованиях режима радиационной безопасности.

Раздел II
СТАТУС ГРАЖДАН, ПОСТРАДАВШИХ ОТ КАТАСТРОФЫ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС

Статья 12. К гражданам, пострадавшим от катастрофы на Чернобыльской АЭС, на которых распространяется действие настоящего Закона, относятся как участники ликвидации последствий данной катастрофы, так и потерпевшее от нее население.

Статья 13. Участниками ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС являются граждане:

1) принимавшие в 1986—1987 годах участие в работах по ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС в пределах зоны эвакуации или занятые в этот период на эксплуатации или других работах на указанной станции (в том числе временно направленные или командированные), включая военнослужащих и военнообязанных, призванных на специальные сборы и привлеченных к выполнению работ, связанных с ликвидацией последствий данной катастрофы;

2) принимавшие в 1988 году участие в работах по ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС в пределах зоны эвакуации или занятые в этот период на эксплуатации или других работах на указанной станции (в том числе временно направленные или командированные), включая военнослужащих и военнообязанных, призванных на специальные сборы и привлеченных к выполнению работ, связанных с ликвидацией последствий данной катастрофы;

3) принимавшие в 1986—1987 годах участие в работах по дезактивации, строительству, по жизнеобеспечению населения в зонах первоочередного отселения и последующего отселения, включая военнослужащих и военнообязанных, призванных на специальные сборы и привлеченных к выполнению этих работ.

К военнослужащим и военнообязанным, указанным в пунктах 1—3 настоящей статьи, относятся лица офицерского состава, прапорщики, мичманы, военнослужащие сверхсрочной службы, сержантский и рядовой состав, находящийся на действительной срочной военной службе в Вооруженных Силах СССР, войсках Комитета государственной безопасности, внутренних войсках, железнодорожных войсках и других воинских формированиях, а также лица начальствующего и рядового состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности.

Статья 14. К населению, потерпевшему от катастрофы на Чернобыльской АЭС, относятся граждане, которые проживают (проживали) либо работают (работали) на территории радиоактивного загрязнения, в том числе лица, указанные в части второй статьи 13 настоящего Закона, если они не отнесены к другим категориям, определенным настоящим Законом.

Статья 15. К гражданам, на которых распространяется действие настоящего Закона, относятся:

1) участники ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС и лица, указанные в статье 14 настоящего Закона, ставшие инвалидами вследствие этой катастрофы;

2) участники ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, определенные статьей 13 настоящего Закона;

3) эвакуированные из зоны эвакуации, а также самостоятельно покинувшие эту зону после катастрофы;

4) проживающие или работающие в зоне первоочередного отселения, а также отселенные или самостоятельно выехавшие из этой зоны после катастрофы;

5) проживающие или работающие в зоне последующего отселения, а также отселенные или самостоятельно выехавшие из этой зоны после катастрофы;

6) проживающие или работающие в зоне с правом на отселение;

7) проживающие или работающие в зоне проживания с периодическим радиационным контролем;

8) дети, родители которых (или один из них) относятся (относится) к категории лиц, указанных в пунктах 1—6 настоящей статьи.

Статья 16. Действие настоящего Закона распространяется также на граждан Белорусской ССР, участвовавших в ликвидации или пострадавших от аварий и их последствий на других атомных объектах гражданского или военного назначения, а также пострадавших от этих аварий или в результате испытаний, учений и иных работ, связанных с любыми видами ядерных установок, включая ядерное оружие.

Статья 17. Обращения по вопросам об отнесении отдельных граждан к той или иной категории пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС разрешаются Государственным комитетом Белорусской ССР по проблемам последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС.

Раздел III
ЛЬГОТЫ УЧАСТНИКАМ ЛИКВИДАЦИИ ПОСЛЕДСТВИЙ КАТАСТРОФЫ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС И ПРИРАВНЕННЫМ К НИМ ЛИЦАМ

Статья 18. Лица, принимавшие в 1986—1987 годах участие в работах по ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС в пределах 10-километровой зоны (в том числе временно направленные или командированные), включая военнослужащих и военнообязанных, указанных в части второй статьи 13 настоящего Закона, призванных на специальные сборы

и привлеченных к выполнению работ, связанных с ликвидацией последствий указанной катастрофы, эвакуированные из 10-километровой зоны, утратившие по заключению врачебно-трудовой экспертной комиссии полностью или частично трудоспособность, имеют право на:

1) бесплатное получение лекарств по рецептам врачей;

ежегодное бесплатное обеспечение санаторно-курортным лечением;

бесплатный проезд на транспорте (кроме такси) от места жительства до места лечения, диспансерного, амбулаторного или клинического обследования и обратно;

2) пользование при выходе на пенсию медицинскими учреждениями, к которым они были прикреплены в период работы;

3) возмещение органами социального обеспечения расходов, связанных с обслуживанием на дому больного, нуждающегося по медицинскому заключению в постороннем уходе, при отсутствии проживающих с ним родственников;

4) выплату пособия по временной нетрудоспособности в размере 100 процентов заработной платы независимо от непрерывного трудового стажа;

5) выплату работающим инвалидам пособия по временной нетрудоспособности до 4 месяцев подряд или 5 месяцев в календарном году;

6) обеспечение продуктами питания по медицинским нормам;

7) определение вне очереди в учреждения социального обеспечения;

8) внеочередное обслуживание в лечебно-профилактических учреждениях и аптеках;

9) получение больничного листка (работающим) на время лечения в санатории, куда он направлен из стационарного лечебного учреждения, с учетом времени проезда туда и обратно;

10) внеочередное обеспечение детей местами в детских дошкольных учреждениях, независимо от ведомственной подчиненности, специализированных детских учреждениях лечебного и санаторного типа, пионерских и других оздоровительных лагерях;

11) бесплатное содержание детей в детских дошкольных учреждениях (для необеспеченных местами выплачивается компенсация стоимости питания), пионерских лагерях;

12) использование ежегодного отпуска в удобное для них время, а также получение дополнительного отпуска без сохранения заработной платы сроком до двух недель в году;

13) преимущественное оставление на работе при сокращении штата или численности работников и трудоустройство при реор-

ганизации или ликвидации предприятия, учреждения, организации. При отсутствии условий для продолжения трудовой деятельности этих лиц на том же предприятии, в учреждении, организации администрация обязана оказать им помощь в трудовом устройстве на другое предприятие, в учреждение, организацию;

14) внеочередное обеспечение жилой площадью (по отдельному списку) нуждающихся в улучшении жилищных условий в течение года со дня установления инвалидности;

15) оплату жилой площади (в пределах норм, предусмотренных действующим законодательством), занимаемой этими гражданами и проживающими совместно с ними членами их семей, а также семьями, получающими пенсии по случаю потери кормильца вследствие катастрофы на Чернобыльской АЭС, в размере 50 процентов квартирной платы, исчисленной по ставкам, установленным для рабочих и служащих. Указанным гражданам, а также семьям, получающим пенсии по случаю потери кормильца вследствие катастрофы на Чернобыльской АЭС, предоставляется скидка в размере 50 процентов с установленной платы за пользование отоплением, водопроводом, газом и электроэнергией, а проживающим в домах, не имеющих центрального отопления, предоставляется 50-процентная скидка со стоимости топлива, приобретаемого в пределах норм, установленных для продажи населению;

16) передачу безвозмездно в частную собственность занимаемых ими квартир в домах государственного жилищного фонда;

17) первоочередное предоставление земельного участка и приобретение материалов для индивидуального жилищного строительства;

18) первоочередное вступление в жилищные или жилищно-строительные кооперативы, кооперативы по строительству и эксплуатации коллективных гаражей-стоянок для транспортных средств и их технического обслуживания, садоводческие товарищества;

первоочередное приобретение садовых домиков или материалов для их строительства, промышленных товаров повышенного спроса, в том числе легковых автомобилей, мотоциклов и моторных лодок;

первоочередное обслуживание на предприятиях, в учреждениях и организациях связи, службы быта, общественного питания, жилищно-коммунального хозяйства, технического обслуживания и ремонта транспортных средств и междугородного транспорта;

19) получение беспроцентной ссуды на приобретение или строительство садовых домиков и на благоустройство садовых

участков. Компенсация банкам потерь от предоставления указанных в настоящем пункте ссуд осуществляется за счет средств бюджета;

20) получение беспроцентной ссуды на строительство или приобретение индивидуальных жилых домов с надворными постройками в размере до 20 тысяч рублей с погашением 50 процентов размера ссуды в течение 25 лет начиная с третьего года после ее получения. Компенсация банкам потерь от предоставления указанных в настоящем пункте ссуд осуществляется за счет средств бюджета;

21) первоочередное бесплатное выделение автомобиля типа ЗАЗ-968 при наличии соответствующих медицинских показаний. По желанию инвалида ему может быть вне очереди продан автомобиль другой марки, за вычетом стоимости полагающегося ему типа автомобиля;

22) бесплатный проезд на городском общественном транспорте (кроме такси), железнодорожном, автомобильном и водном транспорте пригородного сообщения;

бесплатный проезд один раз в год в любой пункт страны и обратно на железнодорожном транспорте, а в районах, не имеющих железнодорожного сообщения,— на водном, воздушном или автомобильном междугородном транспорте;

23) внеочередную установку телефона;

24) освобождение от уплаты подоходного налога, налога на холостяков, одиноких и малосемейных граждан. От налога на малосемейных граждан также освобождается супруга (супруг) пострадавшего (пострадавшей) от катастрофы на Чернобыльской АЭС;

25) поступление вне конкурса в высшие, средние специальные учебные заведения, профессионально-технические училища и на курсы для профессионального обучения с предоставлением во всех случаях общежития на время учебы. Лица, окончившие учебные заведения с отличием (с отличными оценками), принимаются в дальнейшем в высшие и средние специальные учебные заведения без экзаменов по результатам собеседования.

Льготы, предусмотренные настоящей статьей, распространяются на лиц, указанных в статьях 15, 16 и 21 настоящего Закона, в отношении которых подтверждена причинная связь потери трудоспособности с катастрофой на Чернобыльской АЭС (на других объектах, связанных с источниками ионизирующего излучения).

Льготы, предусмотренные пунктами 10, 14—20, 23 и 24 части первой настоящей статьи, распространяются на совместно проживавших членов семьи погибшего или умершего. В случае смерти лица, указанного в части первой настоящей статьи, членам его семьи или лицам, взявшим на себя расходы по проведению

похорон, выплачивается пособие на погребение в размере семикратной минимальной заработной платы, установленной в республике.

Статья 19. Лица, указанные в пункте 1 части первой статьи 13 настоящего Закона, принимавшие в 1986—1987 годах участие в работах по ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, имеют право на:

1) 50-процентную скидку со стоимости приобретаемых по рецептам врачей лекарств;

2) первоочередное ежегодное обеспечение по месту работы бесплатными путевками для оздоровления в санаториях и домах отдыха;

3) внеочередное обеспечение детей местами в детских дошкольных учреждениях независимо от ведомственной подчиненности;

4) первоочередное обеспечение жилой площадью нуждающихся в улучшении жилищных условий;

5) получение беспроцентной ссуды на индивидуальное жилищное строительство. Компенсация банкам потерь от предоставления указанных в настоящем пункте ссуд осуществляется за счет средств бюджета;

6) освобождение от уплаты налога на холостяков, одиноких и малосемейных граждан. От налога на малосемейных граждан также освобождается супруга (супруг) пострадавшего (пострадавшей) от катастрофы на Чернобыльской АЭС;

7) 50-процентную скидку с подоходного налога;

8) бесплатный проезд на городском общественном транспорте (кроме такси), железнодорожном, автомобильном и водном транспорте пригородного сообщения;

9) предоставление 50-процентной скидки со стоимости проезда один раз в год в любой пункт страны и обратно на железнодорожном транспорте, а в районах, не имеющих железнодорожного сообщения,— на водном, воздушном или автомобильном междугородном транспорте;

10) первоочередную установку телефона;

11) преимущественное (при прочих равных условиях) поступление в высшие, средние специальные учебные заведения, профессионально-технические училища, на курсы для профессионального обучения с предоставлением во всех случаях на время учебы общежития. Прием на подготовительные отделения при соответствующих высших учебных заведениях производится независимо от наличия мест с обязательным предоставлением общежития;

12) выплату при переводе в соответствии с медицинским

заключением на нижеоплачиваемую работу разницы между прежним заработком и заработком на новой работе. Эта разница выплачивается до восстановления трудоспособности или установления инвалидности.

Распространить на граждан, указанных в данной статье, льготы, предусмотренные пунктами 2, 4, 6, 8, 9, 12, 13, 17—19 части первой статьи 18 настоящего Закона.

Статья 20. Лица, указанные в пунктах 2 и 3 части первой статьи 13 настоящего Закона, имеют право на:

1) первоочередное обеспечение путевками для санаторно-курортного лечения и отдыха;

2) использование очередного ежегодного отпуска в удобное для них время;

3) первоочередное вступление в жилищные или жилищно-строительные кооперативы (в городе Минске и областных центрах — при наличии прописки), в гаражно-строительные кооперативы и садоводческие товарищества.

Распространить на граждан, указанных в данной статье, льготы, предусмотренные пунктами 2, 4, 6, 8, 13 и 17 части первой статьи 18 и пунктами 3, 5, 11 и 12 части первой статьи 19 настоящего Закона.

Статья 21. Лица, работающие в зоне эвакуации (в том числе временно направленные или командированные), имеют право на:

1) сокращенный рабочий день;

2) ежегодный оплачиваемый отпуск в порядке, установленном пунктом 12 части первой статьи 23, за фактически отработанные календарные дни;

3) суточные в повышенных размерах для временно направленных или командированных;

4) сохранение в течение одного года средней заработной платы при переводе по медицинским показаниям из зоны эвакуации и на нижеоплачиваемую работу или направлении на обучение другим профессиям.

Конкретные условия режима труда и отдыха, оплаты труда и размеры материальных и социальных льгот в зоне эвакуации устанавливаются правительством Белорусской ССР и Союза ССР.

Лица, работавшие в 1989 и последующих годах в зоне эвакуации, имеют право на льготы, установленные пунктами 2, 13 и 17 части первой статьи 18, пунктом 5 части первой статьи 19 настоящего Закона.

Льготы, установленные данной статьей, распространяются на лиц, указанных в части второй статьи 13 настоящего Закона.

Раздел IV
ЛЬГОТЫ НАСЕЛЕНИЮ, ПОСТРАДАВШЕМУ ОТ КАТАСТРОФЫ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС

Статья 22. Граждане, эвакуированные и отселенные из зон эвакуации, первоочередного отселения и последующего отселения, а также самостоятельно покинувшие эти зоны после аварии, имеют право на:

1) расторжение трудового договора без соблюдения предусмотренных действующим законодательством сроков предупреждения администрации предприятий, учреждений, организаций;

2) первоочередное трудоустройство исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, предприятиями, учреждениями и организациями на новом месте жительства с учетом профессии и квалификации переселяемого. При отсутствии возможности такого трудоустройства им обеспечивается предоставление другой работы с учетом их желания и общественных потребностей или возможность обучения новым профессиям (специальностям) с сохранением в установленном порядке заработной платы на период обучения и права на получение вознаграждения за выслугу лет;

3) сохранение на период трудоустройства, но не более чем на 4 месяца, средней заработной платы и непрерывного трудового стажа;

4) денежную компенсацию за утраченное в связи с переселением имущество или получение в собственность другого равноценного имущества.

Компенсация включает в себя:

а) стоимость строений (жилые дома, садовые домики, дачи, гаражи, хозяйственные постройки), которая выплачивается в полном размере по оценке, определяемой страховыми документами, а при несогласии владельца — по оценке бюро технической инвентаризации исполнительных комитетов местных Советов народных депутатов;

б) стоимость домашнего имущества, которое по степени радиоактивного загрязнения не может быть перевезено на новое место жительства, исходя из его фактической стоимости, определяемой комиссиями соответствующих местных Советов народных депутатов с учетом износа;

в) стоимость подлежащих вынужденному убою застрахованных сельскохозяйственных животных, которая возмещается в полном размере по оценке, определяемой страховыми документами;

г) стоимость плодово-ягодных насаждений, посевов и неза-

страхованных сельскохозяйственных животных по расценкам, утвержденным Советом Министров Белорусской ССР;

д) затраты по освоению территории садоводческого товарищества и земельного участка, определяемые в порядке и на условиях, установленных Советом Министров Белорусской ССР;

е) паенакопление в жилищно-строительных (жилищных) кооперативах;

5) возмещение расходов, связанных с переездом, включающих в себя:

а) выплату единовременного пособия в размере месячного должностного оклада (тарифной ставки) по прежнему месту работы и на каждого переезжающего члена семьи — в размере $^1/_4$ пособия самого работника, неработающим пенсионерам — в размере месячной пенсии;

б) оплату стоимости проезда, расходов по провозу имущества железнодорожным, водным и автомобильным транспортом (кроме случаев, когда соответствующие транспортные средства предоставляются бесплатно). Оплата расходов, связанных с переездом, производится районными, городскими Советами народных депутатов по прежнему месту жительства;

6) обеспечение жилыми помещениями в специально возводимых для этих целей домах;

7) первоочередное обеспечение жилой площадью в домах государственного и общественного жилищного фонда;

8) внеочередное приобретение в частную собственность жилых домов, незаселенных квартир в домах государственного и общественного жилищного фонда, подлежащих реконструкции и капитальному ремонту, независимо от наличия прописки в избранном для проживания населенном пункте;

9) внеочередное вступление в жилищные или в жилищно-строительные кооперативы по новому месту жительства независимо от наличия прописки в избранном для проживания населенном пункте (кроме города Минска и областных центров);

10) внеочередное предоставление жилых помещений гражданам из числа нетрудоспособных, переселившихся (переселяющихся) в соответствии с настоящим Законом (по эвакуационным удостоверениям) на жилую площадь близких родственников (родители, дети, внуки, родные братья, сестры) в качестве члена семьи для совместного проживания, если в результате переселения возникает необходимость в улучшении жилищных условий в соответствии с действующим законодательством;

11) временное размещение в жилых помещениях до предоставления в установленном порядке жилой площади либо до

завершения строительства индивидуального жилого дома;

12) внеочередное предоставление земельных участков для строительства индивидуальных жилых домов (кроме города Минска и областных центров) и приобретение строительных материалов, заключение с подрядными организациями договоров на строительство индивидуальных жилых домов с надворными постройками;

13) получение беспроцентной ссуды на строительство или приобретение индивидуальных и кооперативных жилых домов с надворными постройками с погашением ее в течение 25 лет начиная с третьего года после получения ссуды;

14) получение беспроцентной ссуды на хозяйственное обзаведение в размере до пяти тысяч рублей на семью со сроком погашения до 15 лет с момента выдачи ссуды;

15) использование ежегодного отпуска в удобное для них время, а также получение дополнительного отпуска без сохранения заработной платы сроком до двух недель в году;

16) выплату при переводе в соответствии с медицинским заключением на нижеоплачиваемую работу разницы между прежним заработком и заработком на новой работе. Эта разница выплачивается предприятиями, учреждениями и организациями до восстановления трудоспособности или установления инвалидности;

17) выплату пособия по временной нетрудоспособности в размере 100 процентов заработной платы независимо от непрерывного трудового стажа;

18) первоочередное обслуживание в лечебно-профилактических учреждениях и аптеках;

19) первоочередное обеспечение путевками для санаторно-курортного лечения и отдыха;

20) частично оплачиваемый отпуск по уходу за ребенком до достижения им возраста трех лет;

21) внеочередное обеспечение местами в детских дошкольных учреждениях независимо от ведомственной подчиненности, специализированных детских учреждениях лечебного и санаторного типа, пионерских и других оздоровительных лагерях;

22) преимущественное обеспечение местами в пансионатах ветеранов или домах-интернатах для престарелых и инвалидов;

23) внеочередное приобретение предметов домашнего имущества, аналогичных тем, за которые выплачена компенсация согласно подпункту «б» пункта 4 настоящей статьи. Приобретение домашнего имущества обеспечивается из специального фонда Совета Министров Белорусской ССР, созданного для этих целей;

24) принятие на учет по новому месту жительства на приобретение товаров повышенного спроса со времени нахождения на учете по прежнему месту жительства.

Распространить на лиц, указанных в настоящей статье, льготы, предусмотренные пунктом 24 части первой статьи 18 настоящего Закона.

Статья 23. Граждане, проживающие (работающие) в зонах первоочередного отселения и последующего отселения, имеют право на:

1) бесплатное получение лекарств по рецептам врачей;

2) частично оплачиваемый отпуск по уходу за ребенком до достижения им возраста трех лет. При этом оплата отпуска производится в двойном размере пособия, предусмотренного действующим законодательством;

3) оплату больничных листков одному из родителей больного ребенка или подростка либо другому лицу, фактически осуществляющему уход за ребенком, в размере 100 процентов заработной платы за весь период болезни, включая санаторно-курортное лечение, если указанное выше лицо находится в санаторно-курортном учреждении вместе с ребенком или подростком;

4) бесплатный проезд с больным ребенком на всех видах транспорта (кроме такси) до места лечения и обратно с правом внеочередного приобретения билетов;

5) ежемесячную выплату неработающим женщинам, имеющим детей-инвалидов в возрасте до 16 лет, нуждающихся по заключению врачебно-консультационной комиссии в постороннем уходе, пособия в размере минимальной заработной платы с учетом повышения, предусмотренного статьей 33 настоящего Закона;

6) дородовый отпуск женщинам продолжительностью 90 календарных дней с проведением оздоровительных мероприятий за пределами территории радиоактивного загрязнения и 56 (в случаях осложненных родов или рождения двух или более детей — 70) календарных дней после родов. При этом общая продолжительность отпуска не может быть меньше 146 (160) календарных дней;

7) бесплатное содержание детей в детских дошкольных учреждениях (для необеспеченных местами выплачивается компенсация стоимости питания), пионерских лагерях;

8) бесплатное питание школьников, учащихся профессионально-технических училищ и техникумов;

9) ежегодное бесплатное обеспечение путевками сроком до двух месяцев на оздоровление детей и подростков, а также лиц, сопровождающих детей дошкольного возраста, детей-инвалидов

и подростков-инвалидов, нуждающихся по заключению врачебно-консультационной комиссии в постороннем уходе;

10) увеличение на 100 процентов, установленного действующим законодательством, пособия на детей малообеспеченным семьям;

11) обеспечение продуктами питания по медицинским нормам;

12) ежегодный оплачиваемый отпуск (работающим) продолжительностью 42 календарных дня, без учета дополнительного отпуска, предоставляемого за работу во вредных условиях труда. Для работников, у которых в соответствии с действующим законодательством продолжительность ежегодного отпуска больше установленного настоящим Законом, этот порядок не применяется;

13) единовременную материальную помощь на оздоровление в размере государственной месячной тарифной ставки (должностного оклада) при предоставлении ежегодного отпуска;

14) освобождение от уплаты сельскохозяйственного налога;

15) освобождение от уплаты налога на холостяков, одиноких и малосемейных граждан. От налога на малосемейных граждан также освобождается супруга (супруг) пострадавшего (пострадавшей);

16) получение выезжающими ссуды в размере 10 тысяч рублей на каждого члена семьи для самостоятельного (при желании) приобретения или строительства индивидуального жилого дома (квартиры). Ссуда выдается за счет средств, предназначенных для капитального строительства, по месту приобретения или строительства жилья. Погашение ссуды производится банком ежеквартально по мере освоения средств на строительстве или осуществления купли-продажи, но не выше фактических затрат.

Распространить на лиц, указанных в настоящей статье, льготы, предусмотренные пунктами 2, 4 части первой статьи 18, пунктами 2 и 11 части первой статьи 19 и пунктом 16 части первой статьи 22 настоящего Закона.

На граждан, определенных пунктами 1—6 статьи 15, дети которых родились после выезда родителей (или одного из них) из зон, указанных в пунктах 1—4 части второй статьи 4, распространяются льготы, предусмотренные пунктами 1—5 и 11 части первой данной статьи.

Лица, проживающие в этих зонах, при переселении пользуются льготами, установленными в статье 22 настоящего Закона.

Статья 24. Граждане, проживающие (работающие) в зоне с правом на отселение, имеют право на:

1) частично оплачиваемый отпуск по уходу за ребенком до

достижения им возраста трех лет. При этом оплата отпуска производится в полуторном размере пособия, предусмотренного действующим законодательством;

2) оплачиваемый ежегодный отпуск (работающим) продолжительностью 35 календарных дней без учета дополнительного отпуска, предоставляемого за работу во вредных условиях труда. Для работников, у которых в соответствии с действующим законодательством продолжительность ежегодного отпуска больше установленного настоящим Законом, этот порядок не применяется;

3) единовременную материальную помощь на оздоровление в размере 50 процентов государственной месячной тарифной ставки (должностного оклада) при предоставлении ежегодного отпуска.

На жителей указанной зоны распространяются льготы, предусмотренные пунктом 2 части первой статьи 18, пунктом 11 части первой статьи 19, подпунктами «а», «г» и «е» пункта 4 и пунктами 12 и 16 части первой статьи 22 и пунктами 1, 3—11 части первой статьи 23 настоящего Закона.

Граждане, проживающие в зоне с правом на отселение и имеющие в составе семьи детей в возрасте до 14 лет, беременных женщин и лиц, которым по медицинским заключениям не рекомендовано проживание в данной зоне, имеют право на самостоятельное переселение с предоставлением льгот, предусмотренных пунктами 4, 5, 8 и 13 части первой статьи 22, пунктом 16 части первой статьи 23 настоящего Закона.

Статья 25. Граждане, проживающие (работающие) в зоне проживания с периодическим радиационным контролем, имеют право на:

1) 50-процентную скидку со стоимости приобретаемых по рецептам врачей лекарств для детей;

2) ежегодное бесплатное обеспечение путевками сроком до 1 месяца на оздоровление детей и подростков, а также лиц, сопровождающих детей дошкольного возраста, детей-инвалидов и подростков-инвалидов, нуждающихся по заключению врачебно-консультационной комиссии в постороннем уходе;

3) дородовый отпуск продолжительностью 84 календарных дня и 56 (в случаях осложненных родов или рождения двух или более детей — 70) календарных дней после родов. При этом общая продолжительность отпуска не может быть меньше 140 (154) календарных дней;

4) получение беспроцентной ссуды на строительство или приобретение жилья на новом месте жительства лицами, имеющими в составе семьи детей в возрасте до 14 лет, беременных женщин и лиц, которым по медицинским заключениям не рекомендовано

проживание в данной зоне, при добровольном переселении из населенных пунктов, где доза облучения населения превышает допустимый предел 1 мЗв (0,1 бэр) в год;

5) оплачиваемый ежегодный отпуск (работающим) продолжительностью 30 календарных дней без учета дополнительного отпуска, предоставляемого за работу во вредных условиях труда. Для работников, у которых в соответствии с действующим законодательством продолжительность ежегодного отпуска больше установленного настоящим Законом, этот порядок не применяется;

6) получение денежной компенсации за утраченное в связи с переселением имущество в соответствии с подпунктами «а», «в» — «е» пункта 4 части первой статьи 22, выезжающими из этой зоны, где доза облучения населения превышает допустимый предел 1 мЗв (0,1 бэр) в год.

Распространить на лиц, указанных в настоящей статье, льготы, предусмотренные пунктом 11 части первой статьи 19, пунктами 12 и 16 части первой статьи 22 и пунктами 3—5, 8 и 11 части первой статьи 23 настоящего Закона.

Статья 26. Граждане, имеющие дачи, садовые домики, другие строения и насаждения на территории, где невозможно получение чистой продукции, пользуются правом на компенсацию их стоимости в соответствии с настоящим Законом.

Статья 27. Граждане, получившие в наследование либо по другим основаниям, предусмотренным действующим законодательством, имущество, находящееся в зонах эвакуации, первоочередного отселения, последующего отселения и в зоне с правом на отселение имеют право на денежную компенсацию в порядке, установленном подпунктом «а» пункта 4 части первой статьи 22 настоящего Закона.

Статья 28. Имущество, за которое в соответствии с настоящим Законом выплачена компенсация, переходит в собственность Белорусской ССР. Распоряжение и управление данным имуществом осуществляют местные Советы народных депутатов в установленном законом порядке.

Статья 29. Рабочие и служащие, а также военнослужащие, лица рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, направленные или выехавшие на работу в зоны первоочередного отселения, последующего отселения, с правом на отселение и в зону проживания с периодическим радиационным контролем, имеют право на сохранение жилой площади и очереди на улучшение жилищных условий на предприятиях, в организациях и исполкомах местных Советов народных депутатов по прежнему месту жительства.

Статья 30. Гражданам, проживающим на территории радиоактивного загрязнения, устанавливается ежемесячное денежное пособие на каждого члена семьи в следующих размерах:

1) в зоне проживания с периодическим радиационным контролем — 15 рублей;

2) в зоне с правом на отселение — 20 рублей;

3) в зоне последующего отселения и зоне первоочередного отселения — 30 рублей.

В таком же порядке устанавливается ежемесячное денежное пособие военнослужащим, лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, а также членам их семей, проживающим на этой территории.

Статья 31. Гражданам, проживающим и работающим в зоне с правом на отселение и зоне проживания с периодическим радиационным контролем, на территории сельских, поселковых Советов народных депутатов или колхозов и совхозов, часть земель которых выведена из землепользования, так как вошла в зону эвакуации (30-километровую зону), предоставляются льготы, предусмотренные пунктом 6 части первой статьи 22, пунктом 2 части первой статьи 30, пунктом 3 части первой статьи 33 настоящего Закона.

Статья 32. Действие льгот, предусмотренных настоящим Законом для граждан, проживающих в зонах первоочередного или последующего отселения, прекращается по решению местных Советов народных депутатов:

при предоставлении переселяемым в установленном действующим законодательством порядке жилого помещения в домах государственного или общественного жилищного фонда, фонда жилищно-строительных кооперативов;

в случае отказа от официального предложения по переселению в другую местность;

с момента приобретения или приемки в эксплуатацию индивидуального жилого дома на территории, не загрязненной радиоактивными веществами.

Порядок прекращения права на льготы и компенсации определяется Советом Министров Белорусской ССР.

Раздел V
ОПЛАТА ТРУДА ГРАЖДАН, РАБОТАЮЩИХ НА ТЕРРИТОРИИ РАДИОАКТИВНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ

Статья 33. Оплата труда работников, занятых в зонах территории радиоактивного загрязнения и на работах с повышенной радиоактивностью, производится по государственным тарифным

ставкам (сдельным расценкам) и должностным окладам, повышенным с учетом уровня радиоактивного загрязнения, сложности выполняемых работ и условий труда в следующих размерах:

1) от 1 до 5 Ки/кв. км на 15—20 процентов;

2) от 5 до 10 Ки/кв. км на 20—30 процентов;

3) от 10 до 15 Ки/кв. км на 30—50 процентов;

4) от 15 до 30 Ки/кв. км на 50—75 процентов;

5) 30 Ки/кв. км и выше на 75—100 процентов.

Перечень видов работ и конкретные размеры процентных надбавок в зависимости от сложности выполняемых работ и условий труда устанавливаются Советом Министров Белорусской ССР.

В таком же порядке вводятся процентные надбавки к окладам по должности, воинскому (специальному) званию военнослужащим, лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, а также к стипендиям студентов.

Статья 34. Оплата труда граждан, работающих на территории колхоза, совхоза или иного предприятия, организации, у которых более половины сельскохозяйственных угодий относится к зоне с повышенным уровнем загрязнения, производится в размере, предусмотренном для данной зоны.

Статья 35. Работникам, связанным с производством сельскохозяйственной продукции, при запрещении ее производства в зонах первоочередного отселения и последующего отселения, выплачивается в виде компенсации за вынужденный простой 70 процентов средней заработной платы по прежней работе до момента отселения.

Статья 36. Оплата труда медицинских и фармацевтических работников, включая медицинских работников Вооруженных Сил, органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, занятых (постоянно или временно) оказанием медицинской помощи населению, проживающему на загрязненной радионуклидами территории, производится на контрактной основе.

Статья 37. Оплата труда работников, занятых специальной переработкой, утилизацией и исследованием сырья и материалов с повышенной радиоактивностью, производится по повышенным на 25 процентов государственным тарифным ставкам (сдельным расценкам) и должностным окладам. При расположении предприятий вне зон радиоактивного загрязнения указанная повышенная оплата производится при постоянной мощности дозы внешнего излучения на рабочем месте более 50 микрорентген в час. При ремонте и обслуживании технических средств, оборудования, их специальной обработке, проведении дозиметрического

и радиометрического контроля оплата труда производится по повышенным на 25 процентов государственным тарифным ставкам (сдельным расценкам), должностным окладам при поверхностном загрязнении, превышающем установленные нормы.

Статья 38. Лица, работающие за пределами территории радиоактивного загрязнения, занятые на контроле, ремонте, обслуживании и специальной обработке технических средств и оборудования, имеющих радиоактивное загрязнение выше установленных норм, пользуются правом на дополнительный оплачиваемый ежегодный отпуск продолжительностью 7 календарных дней без учета дополнительного отпуска, предоставляемого за работу во вредных условиях труда.

Статья 39. Работникам, командированным на строительство объектов, связанных с ликвидацией последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, выплачивается 75 процентов средней заработной платы по основному месту работы взамен суточных с возмещением затрат за счет средств, выделяемых республике на указанные цели.

Статья 40. Работникам, в том числе военнослужащим, лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, временно переведенным или командированным для выполнения работ в населенных пунктах, в которых предусмотрены льготы по оплате труда, сохраняется средняя заработная плата по основной и совмещаемой работе (должности), выплачиваются суточные в размере, предусмотренном действующим законодательством. Оплата труда в указанных населенных пунктах за выполненную работу производится по повышенным государственным тарифным ставкам (сдельным расценкам) или должностным окладам в порядке, установленном статьей 33.

Процентные надбавки к государственным тарифным ставкам (сдельным расценкам), должностным окладам, окладам по воинскому и специальному званию за работу, связанную с тушением пожаров в зонах эвакуации, обязательного отселения и последующего отселения, увеличиваются в два раза.

Статья 41. Военнообязанным, призванным на сборы и направленным для выполнения работ по ликвидации последствий катастрофы в населенные пункты с повышенной радиоактивностью, в которых предусмотрены льготы по оплате труда, выплачивается государственная тарифная ставка (должностной оклад) в повышенном размере за все календарные дни (включая выходные и праздничные) в соответствии со статьей 33 настоящего Закона сверх сохраняемой средней заработной платы по основному месту работы на основании справки, выданной воинской частью.

Статья 42. Граждане, направляемые (командируемые) для

временной работы и в служебные командировки в зоны первоочередного отселения, последующего отселения и в зону с правом на отселение, в том числе военнослужащие, лица рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, имеют право на оплачиваемый ежегодный отпуск в порядке, установленном настоящим Законом для соответствующих зон, денежное пособие за проживание на территории радиоактивного загрязнения в соответствии со статьей 30 и повышенную оплату труда в соответствии со статьей 33 настоящего Закона за фактически отработанное время (время проживания). Срок непрерывной командировки в эти зоны разрешается до одного года.

Лица, содержащиеся в лечебно-трудовых учреждениях Министерства внутренних дел, имеют право на денежное пособие за проживание на территории радиоактивного загрязнения в соответствии со статьей 30 и повышенную оплату труда в соответствии со статьей 33 настоящего Закона за фактически отработанное время (время проживания).

Статья 43. Работникам, в том числе военнослужащим и лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, постоянно работающим на территории радиоактивного загрязнения, выплачивается дополнительное вознаграждение за выслугу лет, определяемое долей от государственной месячной тарифной ставки (должностного оклада), денежного довольствия, в следующих размерах:

При стаже работы на территории радиоактивного загрязнения	В зонах с плотностью радиоактивного загрязнения (Ки/кв. км):		
	от 1 до 5	от 5 до 15	от 15 и выше
от 1 до 3 лет	0,3	0,6	0,8
от 3 до 5 лет	0,5	0,8	1,0
от 5 до 10 лет	0,7	1,0	1,2
от 10 до 15 лет	0,9	1,2	1,5
свыше 15 лет	1,2	1,5	2,0

Статья 44. Вознаграждение за выслугу лет специалистам лесного хозяйства выплачивается независимо от объема заготовки и вывоза древесины.

Раздел VI
ПЕНСИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГРАЖДАН, ПОСТРАДАВШИХ ОТ КАТАСТРОФЫ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС

Статья 45. Гражданам, пострадавшим от катастрофы на

Чернобыльской АЭС, пенсии по возрасту назначаются с уменьшением возраста, установленного статьей 13 Закона СССР «О пенсионном обеспечении граждан в СССР», в следующих размерах:

1) участникам ликвидации последствий аварии, занятым на работах:

в пределах 10-километровой зоны в 1986 году или не менее 10 суток в 1987 году — на 10 лет;

в пределах 30-километровой зоны (исключая 10-километровую зону) в 1986 году не менее 3 суток или в 1987 году не менее 14 суток — на 5 лет;

2) лицам, эвакуированным из зоны эвакуации, а также постоянно проживавшим в этой зоне и самостоятельно покинувшим ее после катастрофы,— на 5 лет;

3) лицам, проживающим (проживавшим) в зоне первоочередного отселения,— на 3 года и дополнительно на 1 год за каждый год проживания или работы, но не более чем на 5 лет в общей сложности;

4) лицам, проживающим (проживавшим) в зоне последующего отселения,— на 2 года и дополнительно на 1 год за каждые 2 года проживания или работы, но не более чем на 4 года в общей сложности;

5) лицам, проживающим (проживавшим) в зоне с правом на отселение,— на 1 год и дополнительно на 1 год за каждые 3 года проживания или работы, но не более чем на 3 года в общей сложности;

6) лицам, проживающим (проживавшим) в зоне проживания с периодическим радиационным контролем,— на 0,5 года и дополнительно на 1 год за каждые 4 года проживания или работы, но не более чем на 2,5 года в общей сложности.

Первоначальная величина снижения пенсионного возраста, установленная пунктами 3—6 части первой настоящей статьи, предусматривается для лиц, проживавших (работавших) на территории радиоактивного загрязнения в период с 26 апреля по 31 мая 1986 года, а также для лиц, занятых в этот период на отдельных видах работ (перечень утверждается Советом Министров Белорусской ССР) в зоне первоочередного отселения не менее 5 дней.

Статья 46. Гражданам, занятым не менее 10 лет на отдельных работах в зоне с правом на отселение, а в зоне с периодическим радиационным контролем не менее 15 лет, пенсии по возрасту назначаются:

мужчинам — по достижении 55 лет и при стаже работы не менее 25 лет;

женщинам — по достижении 50 лет и при стаже работы не менее 20 лет.

Перечень отдельных работ, дающих право на пенсию на основании настоящей статьи, утверждается Советом Министров Белорусской ССР.

Статья 47. Лицам, получившим профессиональное заболевание при эксплуатации Чернобыльской АЭС и ликвидации последствий катастрофы в зоне эвакуации, а также лицам, ставшим инвалидами в результате последствий чернобыльской катастрофы, пенсии по возрасту назначаются мужчинам по достижении 50 лет и при стаже работы не менее 20 лет, женщинам — по достижении 45 лет и при стаже работы не менее 15 лет независимо от продолжительности работы во вредных условиях труда.

Статья 48. Пенсии по инвалидности, наступившей вследствие увечья или заболевания, вызванного катастрофой на Чернобыльской АЭС, назначаются в порядке, предусмотренном действующим законодательством. При этом пенсии назначаются в размере возмещения фактического ущерба, определяемого в установленном порядке. По желанию гражданина размер пенсии исчисляется из оплаты за работу по ликвидации последствий этой катастрофы, но не более чем за 12 месяцев.

Пенсии по инвалидности военнослужащим, лицам начальствующего и рядового состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности вследствие указанных причин могут быть назначены в порядке и по нормам, установленным действующим законодательством в случае ранения, контузии или увечья, полученных при исполнении обязанностей военной службы (служебных обязанностей). При этом размер пенсии военнослужащим сверхсрочной службы, лицам начальствующего и рядового состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности может быть исчислен из денежного довольствия, увеличенного за работу по ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС. Военнослужащим рядового, сержантского и старшинского состава срочной службы пенсия по инвалидности вследствие указанных причин может быть исчислена по их желанию из пятикратного размера минимальной заработной платы.

Статья 49. Очередное переосвидетельствование лиц, полностью или частично утративших трудоспособность вследствие катастрофы на Чернобыльской АЭС, производится врачебно-трудовыми экспертными комиссиями через пять лет.

Статья 50. Пенсии по случаю потери кормильца назначаются в порядке, предусмотренном статьей 48 настоящего Закона.

Статья 51. Работникам, военнослужащим, военнообязанным, призванным на сборы, лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, занятым на эксплуатации Чернобыльской АЭС и ликви-

дации последствий катастрофы в зоне эвакуации, время работы (службы) с момента аварии до 31 декабря 1987 года засчитывается в трудовой стаж (выслугу лет) и в стаж, дающий право на льготную пенсию по списку № 1, в трехкратном размере, а в период с 1 января 1988 года — в полуторном размере.

Этим же лицам, занятым в зонах первоочередного и последующего отселения, время работы (службы) с момента аварии засчитывается в трудовой стаж (выслугу лет) в полуторном размере.

Статья 52. Военнослужащим, лицам рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, определенным пунктами 1, 2 статьи 15, а также отслужившим (отработавшим) более трех лет в зоне эвакуации, первоочередного отселения или последующего отселения, пенсии начисляются за выслугу 20 лет в размере 45 процентов соответствующих сумм денежного довольствия и 3 процентов за каждый год выслуги сверх 20 лет, но не более 75 процентов этих сумм с учетом льготных выплат.

Статья 53. Участникам ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, гражданам, работающим на территории радиоактивного загрязнения, а также эвакуированным, отселенным и самостоятельно покинувшим территории, отнесенные к зонам, указанным в пунктах 1—4 части второй статьи 4 настоящего Закона, пенсии выплачиваются в полном размере независимо от получаемого заработка (дохода).

Статья 54. Участникам ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС и другим гражданам, ставшим инвалидами вследствие этой катастрофы, выплачиваются надбавки к получаемой пенсии в следующих размерах от минимальной пенсии по возрасту:

инвалидам I группы — 100 процентов;

инвалидам II группы — 75 процентов;

инвалидам III группы — 50 процентов.

Другим участникам ликвидации последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС, указанным в пункте 1 части первой статьи 13 настоящего Закона, а также гражданам, отселенным из зон эвакуации, первоочередного и последующего отселения, пенсии повышаются на 25 процентов минимальной пенсии по возрасту.

Статья 55. Пенсии неработающим пенсионерам, стипендии студентам и учащимся профессионально-технических училищ, пособия населению, проживающему на территории радиоактивного загрязнения, повышаются в порядке, установленном статьей 33 настоящего Закона.

Конкретные размеры процентных надбавок устанавливаются Советом Министров Белорусской ССР.

Статья 56. Пенсионерам, работающим на территории радиоактивного загрязнения, повышается либо заработная плата либо пенсия (по их выбору) в порядке, установленном статьей 33 настоящего Закона.

Раздел VII
ПОРЯДОК ПРОХОЖДЕНИЯ ВОИНСКОЙ СЛУЖБЫ НА ТЕРРИТОРИИ РАДИОАКТИВНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ

Статья 57. В зонах эвакуации, первоочередного отселения и последующего отселения запрещается дислокация воинских частей. В случае необходимости исполнения в указанных зонах служебных обязанностей направление военнослужащих в эти зоны осуществляется на добровольной основе, кроме случаев, предусмотренных Законом СССР «О правовом режиме чрезвычайного положения».

Статья 58. В зоне с правом на отселение и зоне проживания с периодическим радиационным контролем прохождение службы (воинской службы) осуществляется в соответствии с действующим законодательством.

Статья 59. Граждане, призываемые из зон первоочередного отселения, последующего отселения и зоны с правом на отселение, направляются для прохождения действительной срочной службы в воинские части, учреждения и на должности, где исключено их радиационное облучение в период прохождения службы.

Статья 60. Сержантский и рядовой состав срочной службы, проходящий воинскую службу в зонах эвакуации, первоочередного отселения, последующего отселения имеет право по истечении 12 месяцев на отпуск продолжительностью 30 суток (без учета времени на проезд к месту проведения отпуска и обратно).

Статья 61. Военнослужащие, за исключением указанных в статьях 59 и 60 настоящего Закона, а также лица рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, проживающие и несущие службу на территории радиоактивного загрязнения (от 5 Ки/кв. км и выше), имеют право на дополнительный оплачиваемый отпуск продолжительностью 15 суток, а в зоне проживания с периодическим радиационным контролем — 7 суток.

Статья 62. Военнослужащие (за исключением военнослужащих срочной службы), прослужившие не менее 2 лет в зонах первоочередного отселения, последующего отселения, с правом на отселение, имеют право на замену, а проходящие службу в зоне проживания с периодическим радиационным контролем —

на прямую замену места прохождения воинской службы в сроки, установленные Советом Министров Союза ССР.

Раздел VIII
МЕДИЦИНСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

Статья 63. Граждане, указанные в статье 15 настоящего Закона, обеспечиваются систематическим медицинским обследованием и наблюдением.

Порядок медико-санитарного обеспечения указанных лиц определяется Министерством здравоохранения Белорусской ССР.

Необходимые сведения об этих лицах и их детях включаются в Республиканский государственный регистр в порядке, установленном Советом Министров Белорусской ССР.

Статья 64. Граждане, на которых распространяется действие настоящего Закона, должны проходить медицинское обследование в порядке, установленном Советом Министров Белорусской ССР.

Статья 65. Граждане, пострадавшие от чернобыльской катастрофы, обеспечиваются питанием в специализированных лечебных, лечебно-санаторных и курортных учреждениях по повышенным нормам.

Статья 66. Военнослужащие и лица рядового и начальствующего состава органов внутренних дел и Комитета государственной безопасности, занятые на работах и несущие службу в зонах эвакуации, первоочередного отселения и последующего отселения, обеспечиваются трехразовым горячим питанием из расчета 2 рубля 85 копеек (в дальнейшем — с учетом индексации цен).

Статья 67. Граждане, подлежащие обязательному медицинскому и медико-генетическому обследованию, при уклонении от его прохождения могут быть лишены льгот, предусмотренных настоящим Законом, в порядке, установленном Советом Министров Белорусской ССР.

Раздел IX
ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 68. Участникам ликвидации последствий чернобыльской катастрофы выдается удостоверение и нагрудный знак «Участник ликвидации последствий аварии на Чернобыльской АЭС». Форма удостоверения и образец нагрудного знака утверждаются Государственным комитетом Белорусской ССР по проблемам последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС.

Статья 69. Гражданам, потерпевшим от катастрофы на Чернобыльской АЭС, выдается удостоверение образца, установленного Государственным комитетом Белорусской ССР по проблемам последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС.

Статья 70. Положения об удостоверениях утверждаются Советом Министров Белорусской ССР.

Статья 71. Указанные в статьях 68 и 69 настоящего Закона удостоверения являются документом, подтверждающим права и льготы, установленные настоящим Законом.

Статья 72. Выдача удостоверений и нагрудных знаков участникам ликвидации последствий чернобыльской катастрофы производится министерствами и ведомствами Белорусской ССР, исполкомами областных Советов народных депутатов, военными комиссариатами и органами социального обеспечения. Населению, потерпевшему от катастрофы на Чернобыльской АЭС, выдача удостоверений производится исполкомами областных, городских и районных Советов народных депутатов на основании документов, подтверждающих факт участия в работах по ликвидации последствий катастрофы, эвакуации, отселения, выезда или проживания на территории радиоактивного загрязнения.

Статья 73. Граждане, переселившиеся в Белорусскую ССР с территорий радиоактивного загрязнения РСФСР и Украинской ССР, пользуются всеми льготами, предусмотренными настоящим Законом. Права их должны быть урегулированы межреспубликанскими соглашениями.

Статья 74. Государственный контроль измерений радиоактивного загрязнения окружающей природной среды и всех видов сырья и продукции осуществляет Белорусское республиканское управление Госстандарта СССР.

Статья 75. Должностные и иные лица, виновные в нарушении требований настоящего Закона, несут уголовную, административную и иную ответственность в соответствии с действующим законодательством.

Статья 76. Все доплаты, льготы, компенсации, выраженные в денежной форме, подлежат индексации в соответствии с законодательством Белорусской ССР и Союза ССР.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

22 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 634—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

112 О порядке введения в действие Закона Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС»

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

1. Ввести в действие Закон Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС» с момента его принятия.

Пункты 7, 9 статьи 19, пункт 4 «д» статьи 22, пункты 3—6, 8, 13 статьи 23, пункт 3 статьи 24, пункты 1—3, 5 статьи 25, статьи 26, 27, пункт 1 статьи 33, статьи 34, 38, 43, 45, 46, 52 и 53 указанного Закона вводятся в действие после решения вопроса о финансировании предусмотренных в них компенсаций из союзного бюджета.

Статьи 59—62 вводятся после принятия соответствующего решения Верховным Советом Союза ССР.

2. Впредь, до приведения законодательства Белорусской ССР в соответствие с Законом Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС», действующие акты законодательства применяются, поскольку они не противоречат этому Закону.

3. Поручить Совету Министров Белорусской ССР в двухмесячный срок после введения в действие указанного Закона:

3.1. Представить в Верховный Совет Белорусской ССР предложения о приведении законодательных актов Белорусской ССР в соответствие с Законом Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС».

3.2. Привести решения Правительства Белорусской ССР в соответствие с указанным Законом.

3.3. Обеспечить пересмотр и отмену министерствами, государственными комитетами и ведомствами Белорусской ССР их нормативных актов, в том числе инструкций, противоречащих указанному Закону.

4. Совету Министров Белорусской ССР:

4.1. Определить этапы отселения граждан с территории радиоактивного загрязнения в соответствии с Концепцией проживания населения в районах, пострадавших от аварии на Чернобыльской АЭС.

4.2. Рассмотреть вопрос о социальной защите граждан, проживающих в городах, неравномерно загрязненных радионукли-

дами, имея в виду распространить на них отдельные положения указанного Закона.

4.3. Обеспечить разработку норм радиационной безопасности, основных санитарных правил работы (проживания) на территориях, подвергшихся радиоактивному загрязнению.

4.4. В месячный срок установить перечень работ и размеры оплаты труда по повышенным государственным тарифным ставкам (должностным окладам) в зонах территории радиоактивного загрязнения.

4.5. Обеспечить разработку условий режима труда и отдыха, оплаты труда и размеры материальных и социальных льгот и компенсаций для работающих в зоне эвакуации.

4.6. Рассмотреть вопросы, связанные с организацией жизнедеятельности населения, проживающего в районных центрах, исходя из принятой Концепции, и принять соответствующие решения.

4.7. Разработать положение о порядке оплаты труда по контракту для медицинских и фармацевтических работников, занятых (постоянно или временно) оказанием медицинской помощи населению, проживающему на загрязненной радионуклидами территории.

4.8. В целях соблюдения безопасных условий труда обеспечить колхозы, совхозы и другие сельскохозяйственные предприятия, расположенные на территории радиоактивного загрязнения, специальными средствами производства.

4.9. Создать специальные фонды для обеспечения приобретения домашнего имущества гражданами, имеющими данное право в соответствии с настоящим Законом.

5. Государственному комитету Белорусской ССР по проблемам последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС в срок до 1 января 1992 года произвести корректировку зон, определенных настоящим Законом, с учетом загрязнения территории стронцием-90 и плутонием-239, 240.

6. Установить, что все расходы, связанные с осуществлением настоящего Закона, возмещаются республике за счет средств союзного бюджета.

7. Совету Министров Белорусской ССР принять конкретные меры по возмещению ущерба, причиненного республике в результате катастрофы на Чернобыльской АЭС.

8. Совету Министров Белорусской ССР, специально уполномоченным на то государственным органам, местным Советам народных депутатов обеспечить реализацию положений указанного Закона.

9. Комиссии Верховного Совета Белорусской ССР по пробле-

мам чернобыльской катастрофы обеспечить контроль за исполнением Закона Белорусской ССР «О социальной защите граждан, пострадавших от катастрофы на Чернобыльской АЭС», систематическое изучение и обобщение практики применения указанного Закона, а в необходимых случаях вносить предложения об изменениях законодательных актов Белорусской ССР.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

22 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 635—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

113 О Комплексной целевой программе Белорусской ССР «Охрана материнства и детства в условиях воздействия последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС» на 1991—1995 годы*

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

1. Принять Комплексную целевую программу Белорусской ССР «Охрана материнства и детства в условиях воздействия последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС» на 1991—1995 годы.

2. Поручить Совету Министров Белорусской ССР до 1 июля 1991 года:

утвердить конкретные мероприятия по выполнению данной Программы, обратив особое внимание на оснащение медицинских учреждений современным оборудованием, медикаментами;

разработать мероприятия по привлечению организаций системы ООН к осуществлению мер по смягчению и преодолению последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС;

определить порядок исследования социально-психологической обстановки в районах, подвергшихся радиоактивному загрязнению, и в местах переселения;

пересмотреть структуру органов здравоохранения республики с учетом возникших проблем по преодолению последствий чернобыльской катастрофы.

3. Совету Министров Белорусской ССР существенно улучшить информирование населения о радиационной обстановке

---

* *Опубликовано в газете «Звязда» 15 марта 1991 года.*

в республике, а также санитарно-просветительскую работу среди населения.

4. Совету Министров Белорусской ССР, исполнительным комитетам областных и Минского городского Советов народных депутатов, соответствующим министерствам и ведомствам республики обеспечить безусловное выполнение заданий Комплексной целевой программы Белорусской ССР «Охрана материнства и детства в условиях воздействия последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС» на 1991—1995 годы.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

21 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 631—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

114 О передаче некоторых полномочий Верховного Совета Белорусской ССР в сфере регулирования земельных отношений Президиуму Верховного Совета Белорусской ССР*

В соответствии со статьями 5 и 124 Кодекса Белорусской ССР о земле Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Передать предусмотренные Кодексом Белорусской ССР о земле полномочия Верховного Совета Белорусской ССР по предоставлению и изъятию земель, а также по разрешению земельных споров Президиуму Верховного Совета Белорусской ССР.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

15 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 610—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

115 О проведении земельной реформы в республике**

Земельная реформа является составной частью экономической реформы, осуществляемой в Белорусской ССР в связи с

---

* *Опубликовано в газетах «Звязда», «Советская Белоруссия», «Белорусская нива» 26 февраля 1991 года.*

** *Опубликовано в газетах: «Звязда» — 1 марта 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 марта 1991 года, «Белорусская нива» — 5 марта 1991 года.*

переходом народного хозяйства на работу в условиях рыночной экономики. Задача реформы состоит в перераспределении земель с целью создания условий равноправного развития различных форм хозяйствования на земле, формирования многоукладной экономики в аграрном секторе и достижения на этой основе стабильного наращивания производства сельскохозяйственной продукции.

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

1. Объявить земли Белорусской ССР объектом земельной реформы с момента принятия настоящего Постановления.

На период проведения земельной реформы все вопросы регулирования земельных отношений передаются Советам народных депутатов в соответствии с их компетенцией.

2. Проведение земельной реформы возложить на областные, районные, городские, поселковые и сельские Советы народных депутатов, Комитет по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Белорусской ССР совместно с Государственным комитетом Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию, Министерством лесного хозяйства БССР, другими заинтересованными министерствами, государственными комитетами и ведомствами Белорусской ССР.

На Комитет по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Белорусской ССР возлагаются землеустроительная, организационная, контрольная и консультативная функции при проведении земельной реформы.

Для правового обеспечения земельной реформы и координации работ по ее проведению, решения других земельных вопросов рекомендовать местным Советам народных депутатов создать комиссии из числа депутатов, землеустроителей и других специалистов, а также представителей общественности.

Практическое осуществление землеустроительных работ обеспечивается Республиканским проектным институтом по землеустройству «Белгипрозем» и его филиалами.

3. Местным Советам народных депутатов, Комитету по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Белорусской ССР, Государственному комитету Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию обеспечить проведение в 1991 году инвентаризации земель колхозов, совхозов, предприятий, организаций, учреждений независимо от их ведомственной принадлежности с целью создания специального фонда земельного запаса местных Советов народных депутатов для наделения земельными участками юридических и физических лиц.

4. Местным Советам народных депутатов:

организовать регистрацию граждан, желающих создать крестьянское (фермерское) хозяйство, расширить личное подсобное хозяйство, заниматься индивидуальным садоводством, получить в пользование земельные участки для огородничества, сенокошения и выпаса скота, а также учет и анализ ходатайств предприятий, учреждений и организаций о выделении им земель для ведения подсобного сельского хозяйства, коллективного садоводства и огородничества;

на основе материалов инвентаризации земель сформировать на территории каждого сельского (поселкового) Совета народных депутатов специальный фонд земельного запаса за счет нерационально используемых угодий, земель, используемых не по целевому назначению или с нарушением установленных требований, а также за счет сельскохозяйственных угодий, выбывших из оборота или переведенных в менее ценные земли, земель лесного фонда, не покрытых лесом либо занятых малоценными лесными породами и пригодных по почвенным и другим условиям для использования в качестве сельскохозяйственных угодий, других земель сельскохозяйственного назначения. В первоочередном порядке изыскать и выделить уже весной этого года необходимое количество земель для удовлетворения неотложных потребностей населения;

с учетом потребностей в земельных участках граждан, предприятий, учреждений и организаций произвести в установленном порядке перераспределение земель между землепользователями;

оперативно, не позднее чем в месячный срок, рассматривать все возникающие вопросы при выделении земель для производства сельскохозяйственной продукции и принимать исчерпывающие решения.

5. Областным и районным Советам народных депутатов, Комитету по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Белорусской ССР с участием сельских (поселковых) Советов народных депутатов определить границы земель сельских населенных пунктов с учетом удовлетворения потребностей граждан в земельных участках для строительства и обслуживания жилого дома, ведения личного подсобного хозяйства с возможным расширением его площади до 1 гектара пашни и до 1 апреля 1991 года передать эти земли в ведение сельских (поселковых) Советов народных депутатов. При проведении этой работы в состав сельских населенных пунктов могут включаться участки сенокосов и пастбищ, расположенных по смежеству с границами этих пунктов.

6. Областным и районным Советам народных депутатов, Комитету по земельной реформе и землеустройству при Совете

Министров Белорусской ССР, Государственному комитету Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию при осуществлении земельной реформы определить возможные пути и формы преобразования неэффективно работающих колхозов и совхозов в ассоциации крестьянских хозяйств, кооперативов, а также предоставления их земель арендаторам, крестьянским хозяйствам, промышленным и другим предприятиям.

Принудительное расформирование колхозов, совхозов и других сельскохозяйственных предприятий недопустимо.

7. Установить, что при отказе колхозом, совхозом в выделении конкретного земельного участка членам колхозов, работникам совхозов, выходящим из их состава для создания крестьянского хозяйства, районный Совет народных депутатов вправе самостоятельно (по заключению земельной комиссии) определить месторасположение земельного участка и его размеры и принять окончательное решение.

8. Установить, что предприятия, учреждения и организации, имеющие в пользовании земельные участки, предоставленные им до введения в действие Кодекса Белорусской ССР о земле, обязаны до 1 января 1994 года оформить документы, удостоверяющие право владения или право постоянного пользования землей. После окончания указанного срока ранее предоставленное им право пользования земельными участками признается утратившим силу.

9. Совету Министров Белорусской ССР обеспечить:

выделение соответствующих денежных средств и материально-технических ресурсов, необходимых для проведения земельной реформы;

автомобильным транспортом землеустроительные службы Комитета по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Белорусской ССР и институт «Белгипрозем»;

подготовку в высших и средних специальных учебных заведениях республики необходимого количества специалистов-землеустроителей для укомплектования такими специалистами землеустроительных и природоохранных служб.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

18 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 612—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

116 О частичном изменении структуры Совета Министров Белорусской ССР*

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Внести следующие изменения в структуру Совета Министров Белорусской ССР, утвержденную Верховным Советом Белорусской ССР 11 июля 1990 года:

1. Преобразовать:

Министерство промышленности Белорусской ССР в республиканский Государственный комитет Белорусской ССР по промышленности и межотраслевым производствам;

Государственный комитет Белорусской ССР по делам строительства в союзно-республиканский Государственный комитет Белорусской ССР по архитектуре и строительству;

Государственный комитет Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию в республиканское Министерство сельского хозяйства и продовольствия Белорусской ССР.

2. Упразднить Министерство лесной промышленности Белорусской ССР.

3. Ввести в структуру Совета Министров Белорусской ССР должность Заместителя Председателя Совета Министров Белорусской ССР, ведающего вопросами сельского хозяйства и продовольствия, исключив должность Заместителя Председателя Совета Министров Белорусской ССР, Председателя Государственного комитета Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию.

4. Исключить из структуры Совета Министров Белорусской ССР должность Министра Белорусской ССР по связям с общественными и религиозными организациями.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

20 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 618—XII.

---

* *Опубликовано в газетах: «Звязда» — 1 марта 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 марта 1991 года, «Белорусская нива» — 5 марта 1991 года.*

ЗАКОН
БЕЛОРУССКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ

117 О внесении изменений и дополнений в Закон Белорусской ССР «О Совете Министров Белорусской ССР»*

В связи с Постановлением Верховного Совета Белорусской ССР от 20 февраля 1991 года «О частичном изменении структуры Совета Министров Белорусской ССР» Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Внести в Закон Белорусской ССР от 20 июня 1979 года «О Совете Министров Белорусской ССР» (СЗ БССР, 1979 г., № 18, ст. 296; 1990 г., № 21, ст. 370) следующие изменения и дополнения:

статью 25 после слов «Министерство промышленности строительных материалов Белорусской ССР» дополнить словами «Министерство сельского хозяйства и продовольствия Белорусской ССР», исключив из статьи слова «Министерство лесной промышленности Белорусской ССР» и «Министерство промышленности Белорусской ССР»;

в статье 26 слова «Государственный комитет Белорусской ССР по делам строительства» заменить словами «Государственный комитет Белорусской ССР по архитектуре и строительству»;

статью 27 после слов «Государственный комитет Белорусской ССР по проблемам последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС» дополнить словами «Государственный комитет Белорусской ССР по промышленности и межотраслевым производствам», исключив из статьи слова «Государственный комитет Белорусской ССР по сельскому хозяйству и продовольствию».

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

20 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 619—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

118 Об освобождении тов. Тихини В. Г. от должности Министра юстиции Белорусской ССР

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

---

* *Опубликован в газетах: «Звязда» — 1 марта 1991 года, «Советская Белоруссия» — 2 марта 1991 года, «Белорусская нива» — 5 марта 1991 года.*

Освободить тов. Тихиню Валерия Гурьевича от должности Министра юстиции Белорусской ССР в связи с переходом на другую работу.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

21 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 623—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

119 О назначении Министра юстиции Белорусской ССР

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Назначить Министром юстиции Белорусской ССР товарища Дашука Леонида Андреевича.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

21 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 624—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

120 О назначении Министра сельского хозяйства и продовольствия Белорусской ССР

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Назначить Министром сельского хозяйства и продовольствия Белорусской ССР товарища **Мирочицкого** Федора Владимировича, освободив его от должности Министра Белорусской ССР.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

21 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 625—XII.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА БЕЛОРУССКОЙ ССР

121 О назначении Министра строительства и эксплуатации автомобильных дорог Белорусской ССР

Верховный Совет Белорусской Советской Социалистической Республики **постановляет:**

Назначить Министром строительства и эксплуатации автомобильных дорог Белорусской ССР товарища **Яцуту** Станислава Павловича.

Председатель Верховного Совета Белорусской ССР Н. ДЕМЕНТЕЙ.

21 февраля 1991 года, гор. Минск.
№ 626—XII.

**Издание Верховного Совета Белорусской ССР
на белорусском и русском языках**

Редакционно-издательский отдел Секретариата Верховного Совета БССР

Ответственный за выпуск В. ГОЛОД

220010, Минск, Дом Правительства. Телефон 29-65-59.

Формат $60 \times 90^1/_{16}$. Бумага офсетная. Офсетная печать. Усл. печ. л. 5,0. Тираж 6950. Заказ 1086. Цена 25 коп.

Минский ордена Трудового Красного Знамени полиграфкомбинат МППО им. Я. Коласа. 220005, Минск, ул. Красная, 23.

48

25 к. Індэкс 75008

На беларускай і рускай мовах